FREDAG

Nya Åland

7 SEPTEMBER 2007 NR 198 PRIS 1,20 €

Tomas och Lisa på Åland 24

NYHETER. **Tomas Henriksson**, radioprofil och servitör och **Lisa Bergqvist**, tidigare bland annat nyhetschef på Nya Åland, har anställts av Åland 24 för att arbeta med tv-sändningarna.

– Tomas är något av en profil och Lisa är utpräglad nyhetsjournalist. Blandningen är strålande, säger Nyans chefredaktör **Nina Fellman**.

SIDAN 5

Inspektörer fann olaglig arbetskraft

NYHETER. Vid en inspektion i går på ett åländskt företag fann arbetarskyddsdistriktet olaglig arbetskraft. Två personer vid företaget saknade arbetstillstånd.

Fallet går nu till polisen för utredning.

Åbo och Björneborgs arbetarskyddsdistrikt, dit Åland hör, skärper nu kontrollen av villkoren för den utländska arbetskraften. En ny lag ställer krav på att beställaren av ett arbete skall kontrollera att det utländska företag som anlitas uppfyller vissa krav.

– Det gäller också om man anlitar till exempel estniska byggarbetare för att smälla upp den nya sommarstugan. Man måste begära papper på att allt är i ordning, säger arbetarskyddsinspektör **Henning Karlsson**.

Kristiina Linna, som är specialiserad på utländsk arbetskraft, gör regelbundna inspektionsresor till Åland.

– Situationen på Åland är inte lika dålig som på fastlandet. Det man bryter främst mot är arbetstidslagen, de anställda jobbar för mycket, ibland får de inte övertidsersättning, men lönen brukar oftast ligga över grundlönen på Åland, säger Linna.

SIDAN 3

Vårdlönerna igen en stridsfråga

NYHETER. En 9-procentig löneökning på två och ett halvt år för vårdanställda. Det erbjöd förhandlarna i de kommunala avtalsförhandlingarna i riket, men vårdarnas förhandlare Tehy och Super sade nej.

– Det är en stor besvikelse att arbetsgivarna inte gått till mötes om ett löneutvecklingsprogram som skulle innebära stora höjningar fram till år 2010, säger vårdfacket Tehys organisationssekreterare på Åland **Jörgen Erlund**.

När ett nytt avtal är slutet i riket drar avtalsförhandlingarna igång på Åland. Ett första möte mellan förhandlingsparterna är bokat till den 17 september.

För fyra år sedan gick Tehys medlemmar på Åland ut i en lång strejk för högre löner.

SIDAN 3

Upp och ner med bilförsäljningen

NYHETER. Jämfört med i fjol har nybilsförsäljningen gått ner 9,5 procent årets åtta första månader. Ser man några år tillbaka är nergången ännu större.

Importen av begagnade bilar är fortsatt stor, även om den nu stampar på stället.

– Det är klart att det säljs mindre nytt, men jag tror att det kommer att svänga om ett par tre år, säger **Stanley Skogberg** vid Bilhallen.

Uppåt är det dock för försäljningen av dieselbilar.

Mer än var femte person- och paketbil som sålts under årets första åtta månader har varit bestyckad med en dieselmotor. Det är en kraftig ökning från fjolåret.

SIDAN 5

Höga böter för djurplågeri

NYHETER. Djurägaren som förra sommaren lät en ko och en kalv dö av brist på omvårdnad dömdes i går till dryga böter för djurplågeri. Straffet blev 40 dagsböter á 28 euro, sammanlagt 1.120 euro. Mannen, född 1972, dömdes också till förbud att hålla djur till den 4 september 2009.

SIDAN 4

Hemvärn mot mördarsniglar

MILJÖN. Det är inte bara på Åland som mördarsniglarna är ett stort problem. I Danmark har en partiledare föreslagit att man skall anlita landets 60.000 hemvärnssoldater för att plocka sniglar. I Sverige arbetar en riksdagsledamot för att få upp kampen mot mördarsniglarna på regeringsnivå.

SIDAN 2

Skrift. Britt-Marie Häger som är med och driver hembygdsmuseet är glad över den beskrivning av Södergårds som Nils Storå nu fått klar.
Foto: ERKKI SANTAMALA

En riktig pärla i Skarpnåtö

KULTUR. Skarpnåtö i Hammarland ligger inte vid allfarvägarna. Men allt sedan filmen om Stormskärs Maja spelades in på sjuttiotalet har den välbevarade gårdsmiljön på Södergårds lockat många besökare både från Åland och omvärlden. Majafilmen gjorde att Södergårds blev hembygdsmuseum. Intresset för att bevara och vårda fanns dock långt tidigare och har förts vidare genom flera generationer.

Nu har Södergårds i Skarpnåtö fått sin beskrivning genom professor **Nils Storå,** som intresserat sig för Södergårds sedan han första gången besökte gården i början av sextiotalet. Överantikvarie **Marita Karlsson** vid museibyrån beskriver Södergårds som en verklig pärla.

Nyan var med när Storå, museibyrån och hembygdsmuseet presenterade skriften på torsdagen.

SIDORNA 8-9

3 **nyheter**

Joakim Blom, vd för ab Skogen, är nu vd även för Ålands skogsägarförbund.

10 **reportage**

Har du problem med övervikt, diabetes eller högt blodtryck ska du kontakta **Anki Jansson** vid ÅHS livsstilsmottagning.

12 **nyheter**

Obunden samlings klimatneutrala kampanj drivs från en buss.

nöje 14

Jenni Olä och Johanna Rogers har gjort utlandspraktik på ett lyxhotell i Dubai.

FÖDELSEDAGSFEST MED KANONERBJUDANDEN

TILLFÄLLET

Se annons sidan 13!

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

> Vi kommer aldrig att få se samhället ändras på grund av vetenskapsmännens varningar. Något sker först när det blir energibrist.
>
> **PETER KADHAMMAR I AFTONBLADET**

Danskt krig mot sniglarna

Politiker vill sätta in hemvärnet i kampen mot inkräktarna

En ledande politiker i Danmark vill använda hemvärnet i kampen mot mördarsniglarna som orsakat stora problem i landet i sommar.

Också Danmarks miljöminister kräver åtgärder.

Den som kom med det drastiska förslaget är **Villy Søvndal**, ledare för socialistiska folkpartiet. Han vill skicka ut landets 60.000 hemvärnssoldater för att plocka sniglar, men soldaterna är ovilliga och tycker att kampen mot sniglarna inte hör till deras uppgifter. Men något måste göras, anser också landets miljöminister **Connie Hedegaard**.

Också i Sverige har jordbrukare slagit larm – mördarsniglar som lever i höet blir kvar och ruttnar i balarna när höet tas tillvara. Det finns exempel på att djur har blivit sjuka efter att ha ätit höet.

103.000 bara i år

Danska Jyllands-Posten berättar att en villaägare och hans hustru har plockat 103.000 sniglar bara i år vid Randers Fjord. På andra håll har tomtägare uppgett att de plockat uppåt 7.000 sniglar per dag.

En utredning pågår som bäst om sniglarnas, och andra invaderande djurarters, framfart i Danmark. Miljöministern tycker att arbetet går för långsamt och har forcerat utredningen så att den ska vara klar att behandlas redan nästa månad. En av de tvingande åtgärder hon vill se är att villaägarna måste plocka och döda djuren på sina tomter.

Många av Danmarks kommuner är skeptiska till förslaget. För att kunna kräva att tomtägarna tar hand om sniglarna krävs en lagändring. En annan farhåga är svårigheten att straffa tomtägare som struntar i plockningen.

Även i Sverige pågår arbetet med en nationell strategi för hur man ska hantera främmande arter, bland dem mördarsnigeln. Strategin, som görs upp av Statens naturvårdsverk, ska vara klar nästa år.

Ovälkommen gäst. Problemen på Åland med mördarsniglar har Nyan skrivit om i flera repriser. I Danmark har det gått så långt att en politiker vill sätta in hemvärnet i kampen mot de ovälkomna gästerna. Foto: JONAS EDSVIK

Befarar giftsmuggling

En riksdagsledamot som slagits för att få upp kampen mot mördarsniglarna på regeringsnivå i Sverige är **Lennart Sacredeus**, kristdemokrat. Han befarar att människor i ren desperation börjar smuggla in förbjudna gifter för att få bukt med sniglarna och vill tillåta bekämpning med en nematod, en millimeterstor rundmask, som prövats vid forskningsinstitutet Bioforsk Plantehelse i Norge..

Forskaren **Solveig Haugeland** uppger för TT att metoden är mycket effektiv – efter fyra veckors maskbehandling fanns inte en enda mördarsnigel kvar.

Maskarna ingår i medlet Nemaslug. kemikalieinspektionen i Sverige sa för tio år sedan nej till en anhållan om att få medlet godkänt, men efter att nematoden hittats naturligt i Norge kan en ny anhållan kanske gå igenom.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Ovanlig växt. Detta är antagligen en malörtsambrosia som kommit till Jomala genom fågelfrö. Foto: PRIVAT

Vad är detta för växt?

En bild på en växt som finns under ett fågelbord i Jomala har förbryllat trädgårdsägaren.

Nya Åland har tagit emot en bild tagen med telefon och försökt utreda saken.

Vi lät frågan gå vidare till biologen **Ralf Carlsson**

– Det kan möjligen vara cannabis eller spånadshampa, vilket är samma växt, funderar han. Det är väl egentligen bara ”styrkan” som skiljer dem åt. Den har odlats vid Ålands försöksstation.

Han vidarebefordrar frågan till botaniker **Carl-Adam Haeggström** och här är hans svar:

”Bilden är ganska suddig och jag vet inte riktigt vilken växt som skall bestämmas. Jag antar att det är fråga om den ljusgröna i mitten som kan vara malörtsambrosia Ambrosia artemisiifolia, en nordamerikansk växt som sprids med fågelfrö. Och enligt uppgift växer växten på en gårdsplan i Jomala under ett fågelbord, så det verkar stämma. (ka-f)

Joakim Blom.

Joakim Blom bas också för skogsägarna

Vd:n för Ab Skogen, Joakim Blom, får utökat förtroende. Den 1 september valdes han enhälligt till ny vd för Ålands skogsägarförbund.

Att sitta på två stolar, som även föregångaren **Folke Engblom** gjorde, ser Joakim Blom som klar fördel.

– Jag kommer till ett delvis dukat bord, konstaterar han i ett pressmeddelande. Folke Engblom har framgångsrikt skött såganläggningen och flisstationen och resultatet ser bra ut nu. Jag vill fortsätta den väg han visat.

Det råder en högkonjunktur inom skogsindustrin, i synnerhet för sågverken, och både företag och skogsägare får ut mera för sina produkter. Men Joakim Blom är ändå inte helt nöjd och funderar mycket över hur företagen ska tackla framtidens utmaningar.

– Det byggs mycket på Åland för tillfället men en stor del av virket kommer från fastlandet, säger han. Så ska det inte behöva vara. Vi har prima byggvirke på Åland och genom att använda lokalt material slipper man dessutom långa transporter. Klimatet blir en vinnare på många sätt.

Joakim Blom är ekonomie magister från Åbo Akademi. Ursprungligen från Nykarleby men flyttade från Stockholm till Åland för att bli vd för Ab Skogen för fyra månader sedan.

I Stockholm verkade han som bokförare på Coca-Cola Drycker Sverige och han har även varit lärare i redovisning vid Handelsinstitutet i Åbo. Erfarenhet från skogsindustrin har Blom fått genom arbete på UPM-Kymmene och Metsäliitto samt när han var chef på skogsmaskinstillverkan Logsets dotterbolag i England.

Utöver detta har Blom också en Skogsbruksexamen och är författare till boken ”Skogsvårdsföreningarna i Finland – vinstmaskiner eller rådgivare?” (ka-f)

Nyan rättar

■ **Kurt-Ove Lindh**, nyutsedd vd på Bra Kök, vill med anledning av torsdagens notis i Nya Åland, förtydliga att det andra bolaget han arbetar på, Alandia Agencies Ab, ingår i Wiklöf Holding sedan 2006. Han påpekar också att **Ingolf Hallén** slutade sin anställning hos Alandia Agencies Ab vid årsskiftet. (ml)

De skärper kontrollen

Olaglig arbetskraft hittades vid inspektion

Vid en inspektion i går vid ett åländskt företag, fann arbetarskyddsdistriktet två arbetstagare utan arbetstillstånd.

En sak som nu polisanmäls.

Men på Åland är situationen för utländsk arbetskraft ändå bättre än i riket, hävdar inspektör Kristiina Linna.

Mot grå ekonomi. Inspektörerna vid arbetarskyddsdistriktet kämpar mot den grå ekonomin i samhället genom sina inspektioner på arbetsplatserna. Henning Karlsson är stationerad i Mariehamn medan Petra Määttänen är från Nylands arbetarskyddsdistrikt och Kristiina Linna finns i Åbo. Men samtliga gör inspektioner också på Åland. Foto: ULF WEMAN

Hon är just nu på Åland för en inspektionsrunda. Med sig har hon en av de 12 nya inspektörer som anställts i år med anledning av att lagen om utländsk arbetskraft skärpts, **Petra Määttänen**.

Sedan årsskiftet har beställaren av en tjänst, ett arbete, skyldighet att utreda om det utländska företag som anlitas är registrerat, betalar skatt och följer kollektivavtalen.

Begära papper

– Det gäller också om man anlitar till exempel estniska byggarbetare för att smälla upp den nya sommarstugan. Man måste begära papper på att allt är i ordning, säger arbetarskyddsinspektör **Henning Karlsson**.

Han är Åbo och Björneborgs arbetarskyddsdistrikts ende medarbetare på Åland. Men Kristiina Linna gör regelbundna inspektionsresor till Åland. Hon är specialiserad på utländsk arbetskraft och gjorde i fjol tio inspektioner.

Jobbar för mycket

Nu är hon på Åland igen, skördesäsongen är i full gång och utländsk arbetskraft anlitas flitigt av åländska lantbruksföretagare. Flera inspektioner görs i dag.

– Situationen på Åland är inte lika dålig som på fastlandet. Det man bryter främst mot är arbetstidslagen, de anställda jobbar för mycket, ibland får de inte övertidsersättning, men lönen brukar oftast ligga över grundlönen på Åland, säger Kristiina Linna.

För låga löner

Alla får inte den lön de är berättigade till, alltså kollektivavtalslönen. Den lägsta lönen Kristiina Linna stött på är en euro i timmen.

Inspektionen på Åland inledde hon vid ett byggföretag i onsdags.

– Vi har skäl att misstänka att de betalar för låga löner till utländsk arbetskraft, men jag måste ännu gå igenom deras bokföring.

Kontrollen skärps

I går påträffade man alltså två olagligt anställda, men inspektörerna uppger inte vilket företag det är eller ens inom vilken bransch det finns.

Kontrollen av att den utländska arbetskraften får rätt villkor har alltså skärpts i år med den nya lagen om beställarens utredningsskyldighet.

Petra Määttänen, som hör till Nylands arbetarskyddsdistrikt men har hela landet som arbetsfält, har som sin uppgift att kontrollera avtalen mellan finländska och åländska beställare gentemot utländska företag.

– Det är en helt ny lag och en helt ny synvinkel. Beställaren måste utreda vissa saker som avtalspartnern måste uppfylla. Det här är ett sätt att komma åt den gråa ekonomin.

De uppgifter som skall kontrolleras av beställaren är att avtalspartnern är införd i förskottsuppbördsregistret, arbetsgivarregistret, register över mervärdeskatteskyldiga och i handelsregistret. Dessutom skall intyg kunna begäras över att avtalspartnern betalat skatt, tecknat pensionsförsäkring och betalt avgifterna och visa vilket kollektivavtal som tillämpas.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Tehy på Åland efter strandade förhandlingar:

Måttet är ganska rågat nu

Natten till i går strandade de kommunala avtalsförhandlingarna som blir riktgivande för förhandlingarna på Åland.

Vårdarna inom ÅHS har troligtvis en löneökning på minst 9 procent att se fram emot.

Ny strejk på gång? I riket kämpar vårdfacken för rejäla löneförhöjningar. Möjligtvis kommer Tehys organisationssekreterare Jörgen Erlund försöka driva igenom ännu högre löner på Åland. Så här såg det ut när Tehys medlemmar på Åland strejkade för högre löner för fyra år sedan. Foto: JONAS EDSVIK/ERKKI SANTAMALA

Det senaste budet som lades innan förhandlingarna i riket avbröts var en 9-procentig löneökning på två och ett halvt år, men vårdarnas förhandlare Tehy och Super accepterade inte budet. Nu väntar nya förhandlingar.

När ett nytt avtal är slutet i riket drar avtalsförhandlingarna igång på Åland. Ett första möte mellan förhandlingsparterna är bokat till den 17 september. Vårdfacket Tehys organisationssekreterare på Åland **Jörgen Erlund** följer de pågående förhandlingarna på avstånd.

– Det är en stor besvikelse att arbetsgivarna inte gått till mötes om ett löneutvecklingsprogram som skulle innebära stora höjningar fram till år 2010.

Jörgen Erlund menar att det är på tiden att lönerna inom sjukvården får ett ordentligt lyft eftersom de släpat efter en tid.

– Måttet är ganska rågat nu. Det måste hända något.

Varför ska sjukvårdarna få så stora löneökningar som omkring 10 procent?

– Frågan har varit aktuell många år nu. Sjukvårdarna måste få en rejäl höjning så att vi kan vara konkurrenskraftiga, annars försvinner de till Sverige, Norge, England och till privata arbetsgivare i Finland. De ligger i en ordentlig lönegrop med tanke på utbildning och arbetsuppgifter.

Hur kommer ni att förhålla er till det kommande avtalet i riket?

– I det stora hela så följer vi det avtalet, möjligen ändrar vi det i någon mån.

Kommer ni att försöka driva igenom ännu högre löner på Åland?

– Ingen kommentar.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Dieselbilarna blir fler

Fler vid dieselpumpen. De snålare och starkare dieselmotorerna vinner terräng också på Åland i vanliga familjebilar. Med ändrad bilskatt och möjlighet att också tanka miljödiesel inom en snar framtid ser dieseln ut att vara bästa miljövalet. Mariehamns miljöchef Jan Westerberg tankar diesel i sin småbil. Bilden togs vid ett tidigare reportage. Foto: ERKKI SANTAMALA

Andelen bilar med dieselmotor ökar också på Åland, om än inte i samma takt som i vår omvärld.
– Vi måste tänka om själva som försäljare, säger Stanley Skogberg vid Bilhallen.

Årets första åtta månader har 22 procent, alltså mer än var femte person- och paketbil, varit bestyckad med en dieselmotor.

Det är en kraftig ökning från fjolåret då drygt 14 procent av de nya bilarna var dieslar. Då var det också övervägande paketbilar som såldes med dieselmotorer. De utgör en stor del också i år, tillsammans med pickuper och suvar, men nu börjar också mindre personbilar säljas med dieselmotorer.

Bilförsäljningen minskar

Försäljningen av nya person- och paketbilar har minskat med 26 procent sedan år 2003, toppåret hittills under 2000-talet.

Siffrorna gäller nybilsförsäljningen årets första åtta månader, januari-augusti.

2003	486
2004	438
2005	430
2006	409
2007	370

Siffrorna i tabellen och artikeln här invid baserar sig på Motorfordonsbyråns statistik.

Morot måste

– Jag tror smådieslarna kommer, folk prata om det allt mer, och om skatten ändras så det blir billigare så tar det fart. Det måste finnas en morot. Vi har inte haft dieselbilar hemma heller så att folk får prova. Vi får tänka om själva, säger Stanley Skogberg.

Också **Marie-Louise** ”Kicki” **Karlsson** vid Berrolfs känner av ett ökat dieselintresse.

Miljötänkande bra

– Intresset har absolut ökat. Vi har vår färskaste modell, Toyota Auris, som kommer nu med en 177 hästars diesel. Den är jätteintressant och vi skall också ta hit den och visa upp den.

Hon tycker att det ökade miljötänkandet känns bra.

Billigt alternativ

Sven Westergård vid Håwebil känner också av en mycket större efterfrågan på dieselbilar även om försäljningen inte accelererat så mycket än så länge. Han pekar också på ett alternativ, den lilla Peugeot 107, en liten bensindriven bil som är miljöbilsklassad i Sverige.

– Den har vi börjat sälja flera av nu, den är billigare än en mopedbil.

Peugeot 107 är identisk med systerbilarna Toyota Aygo och Citroën C1.

Försäljning ner

Om det är uppåt för andelen dieselbilar är det desto mer neråt för nybilsförsäljningen. Jämfört med i fjol har försäljningen gått ner 9,5 procent årets åtta första månader. Ser man några år tillbaka är nergången ännu större.

Importen av begagnade bilar är fortsatt stor, även om den nu stampar på stället.

– Det är klart att det säljs mindre nytt, men jag tror att det kommer att svänga om ett par tre år, säger Stanley Skogberg.

Han påpekar ändå att det är svårt att veta och att det gäller att anpassa sig efter marknaden.

– Vi funderar på att anställa en säljare till. Själv jobbar jag halvtid sedan årsskiftet.

Lång leverans

Kicki Karlsson vid Berrolfs har haft problem med långa leveranstider i sommar.

– Det är jättegalet, men från och med nästa månad börjar det bli mera normalt.

Sven Westergård vid Håwebil är nöjd med nybilsförsäljningen för egen del.

– Vi har så otroligt många modeller på gång, så jag är inte orolig. Om man ser till bilskatten så gjorde finska staten en dum grej då man inte ändrade bilskatten samtidigt som man ändrade importreglerna. Då hade inte den här situationen uppstått.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Dryga böter för djurplågeri

Ägaren skyldig till att kon och kalven dog

Djurägaren som förra sommaren lät en ko och en kalv dö av brist på omvårdnad dömdes i går till dryga böter för djurplågeri.

Straffet blev 40 dagsböter á 28 euro, sammanlagt 1.120 euro. Mannen, född 1972, dömdes också till förbud att hålla djur. Förbudet går ut den 4 september 2009.

Som Nya Åland berättade i går hade mannen lämnat den högdräktiga kon utan tillsyn.

Ett vittne berättade i rätten att han upptäckte kon som nyss hade kalvat, och såg också kalven som var delvis uppäten. Vittnet ringde till djurägaren som dock inte vidtog några åtgärder eller bad vittnet berätta var kon och kalven fanns.

När vittnet återkom en månad senare kontaktades markägaren. Också kon var då död.

Ett annat vittne, en veterinär, ansåg att djurägaren hade brustit grovt i tillsynen av ett högdräktigt djur. djuren hade befunnit sig på främmande mark och de hade inte fått den vård de behövde.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Ny plats för lokal-tv i MCA-nätet

■ Kunder har hört av sig och trott att lokal-tv-kanalen har försvunnit i MCA:s analoga (utan box) utbud. Så är det inte, meddelar personalen till pressen.

Lokal-tv-kanalen finns kvar men på en annan plats än tidigare.

I samband med kanalreformen under vårvintern flyttades lokal-tv till franska TV5 Mondes tidigare kanalplats. Den franska kanalen sänds numera endast digitalt.

För hushåll, som innan kanalreformen hade TV5 Monde inställd på sin tv, är det alltså bara att bläddra fram till den kanalplatsen.

Hushåll, som inte tidigare hade TV5 Monde inställd på sin TV, måste däremot göra en kanalsökning på TV:n för att hitta lokal-tv-kanalen.

Samma sak gäller Animal Planet som i samband med kanalreformen flyttades till tyska ARD:s tidigare kanalplats i det analoga utbudet.

Den som tycker att det svårt att göra en kanalsökning kan kontakta sin radiohandlare för råd, hälsar man från MCA. (ka-f)

Tv-satsningarna i tv-Närbild

■ På söndag hamnar alla aktörer i de åländska tv-satsningarna under Närbildsluppen i finlandssvensk television.

FST:s program Närbild har mött **Marika Sundqvist** från Åland 24, **Anna Karlsson** från Ålandstidningen, **Kaj Grundström** från TVÅland och **Pia Rothberg-Olofsson** från Ålands Radio/TV.

Reportaget tar upp kapprustningen, framtidsförhoppningarna och frågan om hur reklamfinansierade satsningar går ihop med public service, och sänds söndagen den 9 september kl. 19.30 i FST5. Programinslaget är producerat av Ålands Radio/TV:s reporter **Tone Nordling** och fotograf **Robert Jansson**. (ke)

Nu kommer skattebesluten

■ Nu kommer beskeden om hur mycket vi får tillbaka eller skall betala till på skatten. Skattestyrelsen har börjat posta beskeden, men meddelar att tidtabellerna skiljer sig avsevärt från varann i olika delar av landet.

I år fick 4,9 miljoner skattebetalare en färdigt ifylld deklarationsblankett. 1,4 miljoner blanketter korrigerades eller kompletterades och sändes tillbaka till skatteverket. Det är de beskeden som nu postas. De som inte har gjort några ändringar i blanketten fick besked om skatten redan i våras.

Den som får tillbaka på skatten får pengarna inbetalda på bankkonto i början av december. Om skatteförvaltningen inte har fått något konto sänder man en betalningsanvisning.

Också restskatten skall betalas i början av december. Om summan är stor delas den upp i två rater och den andra raten betalas i februari. (ht)

Tv-trio redo för sändning

Snart kända från tv. Tomas Henriksson, Marika ”Mysan” Sundqvist och Lisa Bergqvist är Åland 24:s redaktion. Den 1 oktober sänds det första inslaget.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Nu är Åland 24:s tv-redaktion klar. Från närmare 70 ansökningar har Lisa Bergkvist, tidigare bland annat reporter på Nya Åland och Tomas Henriksson, radioprofil och servitör, valts ut och anställts.

– Jag är mycket nöjd över rekryteringen, säger chefredaktör Nina Fellman.

Förutom Lisa Bergkvist och Tomas Henriksson är redan **Marika** ”Mysan” **Sundqvist** anställd och fungerar som vd för Åland 24.

– Vi börjar sända första oktober. Då börjar vi sända på nätet och Ålcoms IPTV. Så fort Ålands radio och tv får alla pusselbitar på plats börjar vi sända via Smedsböle också, säger Nina Fellman.

Bred redaktion

Kärntruppen på Åland 24 får assistans av Nya Ålands reportrar. Till en början utbildas **Annika Kullman**, **Johanna Lindfors**, **Ulf Weman** och **Malin Lundberg** för att arbeta både med tidningen och tv.

– Tv-redaktionen skall inte uppfinna hjulet på nytt. All den kunskap och erfarenhet som finns på tidningen skall förstås också komma tv-redaktionen till del, säger Nina Fellman.

Ungefär 70 personer ansökte jobben på tv-redaktionen och Nina Fellman är mycket nöjd med resultatet av urvalsprocessen.

– Tomas Henriksson är något av en profil och många känner till honom. Lisa Bergkvist är en utpräglad nyhetsjournalist som vid det här laget känner till Åland mycket väl.

Första steget

Tv-folket lär sig både att filma, redigera och göra inslag.

– De skall göra allt. Då vi sänder den första sändningen är det också vårt första steg. Det kommer mer och vi kommer att utvecklas, säger Nina Fellman som jobbar med att dra igång projektet.

– Eftersom Nya Åland äger hälften av Åland 24 är det naturligt att Nyans ledning är med i inledningsskedet.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

TOMAS vill jobba med nöje

Namn: Tomas Henriksson
Ålder: 20
Bor: Mariehamn
Gjort tidigare: varit cafébiträde, jobbat med radio och varit servitör
Varför tv?: Jag ser det som ett steg i min personliga utveckling. För mig är det en chans att komma in i tv-världen och förhoppningsvis en fortsatt karriär.
Vilken uppgift blir din? Jag vill jobba med nöjessvängen och kanske lite kultur. Nöje är mera mitt område än politik.
Styrka: Jag vågar. Jag är inte rädd för att stå framför kameran.
Drömreportaget att göra: En dokumentärserie om alla åländska band och all musik som görs på Åland.

LISA vill vara Sverker

Namn: Lisa Bergkvist
Bor: Mariehamn
Ålder: 29
Gjort tidigare: Jag har jobbat på Nya Åland som reporter, redigerar och nyhetschef. Innan dess pluggade jag bland annat filmvetenskap och samhällsgeografi. Blev journalist vid journalisthögskolan i Stockholm och har jobbat på Nyheterna på Tv 4. Har också jobbat som servitör i Japan och som fårskötare på Irland och haft ett antal ströjobb, har till exempel testat tvättmaskiner på Konsumentverket.
Varför tv?: För att tv är direkt, emotionellt och spännande.
Vilken uppgift blir din? Helst av allt skulle jag vilja göra konsumentprogrammet Plus och jobba som Sverker.
Styrka: Jag är engagerad och blir därmed engagerande. Dessutom kan jag alla Asiens huvudstäder.
Drömreportage: Det kan jag ju inte avslöja, då snor någon mina idéer.

MYSAN vill ha ordning och reda

Namn: Mysan Sundqvist. Egentligen Marika, Mysan kommer från då jag var liten och envis som Lilla My.
Bor: Mariehamn
Ålder: 35
Gjort tidigare: Närmast kommer jag från Skärgårdssmak. Jag har också jobbat med marknadsföring och på Turistförbundet.
Varför tv?: Jag ville söka mig till något nytt som jag kan lära mig något av. Media inte den största intresset, men kombinationen av nytt på Åland och nytt för mig och nya rörliga bilder varje dag är en bra kombination för mig.
Vilken uppgift blir din? Jag är vd för Åland 24 och är en administratör ut i fingerspetsarna. Jag vill ha ordning och reda. Till utbildningen är jag ekonom men jag är urtypen för en projektledare.
Styrka: Jag är energisk och uthållig. Så länge det är roligt och utmanade jobbar jag gärna mycket.
Drömreportage: Jag har massor med idéer om program på lokalnivå.

Bolin Bores nya ekonomidirektör

Jörgen Bolin, Lemland, har utsetts till ny ekonomichef för hela Rettig Group, Bore.

Bolin har sedan maj 2006 jobbat på den ekonomiska avdelningen i Mariehamn.

– Jag blir kvar på Åland och hela rederiets ekonomifunktion flyttar i stället nu hit, säger

Vad betyder det nya jobbet för förändringar för dig?

– Att jag inte längre kommer att vara med i den dagliga löpande bokföringen, att jag skall leda avdelningen och också vara med i rederiets ledningsgrupp.

Vad blir den största utmaningen?

– Det blir nog att leda en avdelning, det har jag inte gjort förr. I och med att jag har jobbat med redovisning kan jag däremot redan rutinerna.

Sedan Bror Husell Chartering och Rederi Ab Engship gick ihop med Rettig Group, Bore har kontorspersonalen i land varit utspridd på fyra städer, i Mariehamn, Rotterdam,

Helsingfors och Åbo. Nu koncentreras alltså den ekonomiska delen med sammanlagt fem anställda till Mariehamn.

(tt-s)

Jörgen Bolin.
Foto. JONAS EDSVIK

Avtal klart om hundbana

■ Planerna på en övningsplats för räddningshundar, en så kallad ruinhundsbana, avancerar. De berörda parterna, Ålands landskapsregering och Finlands Röda kors Ålands distrikt, undertecknade på onsdagen ett avtal om banan.

Banan byggs på det övningsområde som Röda korset disponerar i Godby enligt de krav som Finlands brukhundsförbund och Finlands räddningshundförbund ställer. Röda korset är huvudman för planering, bygge, drift och administration av banan, landskapet bidrar med finansiering, bland annat genom PAF-medel.

Det är meningen att banan skall börja byggas redan i år. (tt-s)

Höjd åldersgräns kan slå mot jakten

■ Att höja åldersgränsen för rätten att inneha skjutvapen till 18 år skulle slå hårt mot jaktintresserade ungdomar. Men diskussionerna i EU-parlamentet oroar ännu inte jaktförvaltare **Marcus Nordberg** vid landskapsregeringen

– Jag har förstått att det inte ser så hotfullt ut när jag talat med personer som varit i kontakt med Face, lobbyorganisationen för de europeiska jägarna.

Enligt Marcus Nordberg är frågan ännu på diskussionsstadiet inom EU.

– Nu får man jaga ensam från 15 års ålder med skjutvapen. Före det får man jaga tillsammans med en övervakare. Det här har fungerat mycket bra här, säger Marcus Nordberg.

Syftet med att sänka gränsen är i första hand att komma åt våldsbrottslighet bland ungdomar, tror han.

– Man har nog inte tänkt så mycket på jakten. Att sänka gränsen skulle vara väldigt inskränkande för ungdomar som är jaktintresserade.

Men än så länge är inget beslut är fattat. (uw)

I höst lossar svångremmen

■ **KUMLINGE**. För första gången på många år kan de kommunala nämnderna på Kumlinge i år budgetera med högre summor än tidigare. Ungefär tre procents höjning är möjlig.

– Det är tack vare den nya landskapsandelsreformen som det finns utrymme för att lite lossa på svångremmen, kommenterar kommundirektör **Jim Eriksson.** Å andra sidan kvarstår risken att lönerna äter upp det mesta. Men just nu ser det ljust ut vad gäller ekonomin.

Det ser dessutom positivt ut vad gäller byggandet av radhuset Småtalls i Kumlinge by. Huset ska innehålla tre eller fyra hyreslägenheter. Andelsbanken, Ålandsbanken och Ålands Ömsesidiga försäkringsbolag har köpt aktier och nu föreslår styrelsen inför kommunfullmäktige i början av oktober ett aktieköp om 43.000 euro.

– Vi har ett stort behov av hyreslägenheter på Kumlinge numera, säger Eriksson. (ka-f)

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

familjen

Dagens namn

REGINA, ROY

Vi firar 1-15 år

Filip Lundell på Askuddsvägen i Mariehamn fyller 6 år i morgon, den 8 september. Han gratuleras av mamma och Emilia.

Frida Erikslund på Trobergsgränd i Mariehamn fyller 12 år i dag, den 7 september. Gratulationer kommer från mommo och Harry.

Annonsera i den tidning du själv läser!

GUDSTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING

Sönd 9.9 kl. 11 Gudstjänst. M. Lindholm, H. Östman och I. Lyyski (sång)

ÖVRIGT

Välkomna
till en stund omkring
Bibeln
Röda korsgården
söndagar kl 19
i september och oktober
Alla är välkomna!
Tag gärna bibeln med er.

TACK

Vårt varma Tack till Er alla som på olika sätt hedrat minnet av vår käre

Börje Blomqvist

och deltagit i vår stora sorg. Tack även till onkologen o. Med.avd. för god vård.

Gunvor o. barnen med familjer

Gratulerar 60 år

KAARLO KARLSSON
Namn: Kaarlo Allan Johannes Karlsson.
Född: den 13 september 1947 i Dalsbruk.
Bor: i Godby.
Yrke: pensionerad sjöbevakare sedan sju år.
Intressen: rådjursjakt, fiske och att vara på sjön, vid vackert väder kommer frun också gärna med ut i båten, tidigare var också skidning ett stort intresse.
Familj: hustrun **Siv-Britt** , två vuxna döttrar med familjer.
Födelsedagen: jubilaren är på resa i Kroatien, senare hålls en kaffebjudning för inbjudna bekanta.

Döda

EBBA HARBERG
Den 5 september avled **Ebba Viktoria Harberg,** född **Nordberg,** i Mariehamn. Hon var född den 11 oktober 1925 på Sottunga Husö och maka till **Justus Harberg**. Ebba Harberg gick i skola på Sottunga men flyttade i unga år in till Mariehamn. Hon började arbeta på modeaffär Camé och sedan på Modemagasinet. Hon började senare en tjänst på Länsstyrelsen, där hon arbetade med folkbokföring. Hon stannade kvar vid den arbetsplatsen fram till pensioneringen. Ebba Harberg var huslig och hon tyckte om att baka och laga goda middagar, vilket passade väl ihop med hennes gästfrihet och stora umgängeskrets. Hon tyckte om att resa. Hon gjorde många och långa resor tillsammans med maken Justus. Stugan i Lemland var hennes smultronställe. Hon var aktiv i Röda korset och Inner Wheel, två organisationer som låg henne varmt om hjärtat. Sörjande är maken **Justus,** syster **Greta** och **Kalle** samt övrig släkt och vänner.

TACK

Ett hjärtligt
TACK
till Er alla som uppvaktade mig på min födelsedag

Tore Eriksson

Nygifta

Lördagen den 1 september vigdes i Österrike **Oskar Harcke** och **Sabine Stolz.** Oskar är född i Mariehamn. Paret bor i Wien. Det gemensamma familjenamnet blir Harcke. Foto: PRIVAT

Berättarkväll om vägar till Åland

■Ålands mångkulturella förening ordnar en berättarkväll ”Min väg till Åland” fredagen den 14 september kl. 19.00 i Kakelhallen.

Vi vill höra om våra invandrares hemland och bakgrund, orsaken till flyttningen till Åland, känslor och hemlängtan, anpassning och framtid med mera, berättar i ett meddelande till pressen.

– Vi har hjälp av författaren **Leo Löthman** som återberättar historier för den som inte vill uppträda själv. Vi har redan vidtalat några personer, men välkomnar flera berättare. Ålänningar som har en invandrarvän, kanske ni tillsammans kan berätta? skriver föreningen.

Dikter kommer att läsas på svenska och andra språk. Musik från några av invandrarnas hemland. Te och kakor på iranskt vis serveras. Inget inträde. Alla välkomnas, också den som bara vill lyssna. Den som vill vara med och berätta kan ta kontakt i förväg med **Gunnel Ekelund** tel 13 847 eller 0457-382 32 42, gunnel_ekelund@hotmail.com

Skolmaten

Vecka 37, 10-14.9
Godby
Måndag: Risgrynsgröt, bröd och skinka.
Tisdag: Lasagne, sallad, grynost.
Onsdag: Citron Lime fisk, potatis, kall sås, råkost och citron.
Torsdag: Indonesisk gryta, ris och sallad.
Fredag: Korvsoppa, bröd och ost.

Kyrkby/Vikingaåsen
Måndag: Pannbiff, pepparsås, potatis, sallad.
Tisdag: Wokad kyckling med grönsaker, ris.
Onsdag: Sjömansbiff, sallad.
Torsdag: Ugnsbakad lax, citronsmörsås, potatis, sallad.
Fredag: Sommarsoppa, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor
Måndag: Makaronigryta, ketchup.
Tisdag: Fiskbiff, kallsås, potatis.
Onsdag: Gryta Indienné på nötkött, ris.
Torsdag: Goda lådan, ketchup.
Fredag: Korvsoppa, ost, bröd.

Kom ihåg

■■ **ABF-Åland:** Till medlemsorganisationerna, Kom ihåg anmäl edra representateter till 25-års festen i Godby lördag 15.9 tel.16 707.

■■ **Al-Anon:** Anhöriga och vänner till alkoholister, träffas på Margaretagården ALLA tisdagar och fredagar, kl 19.00.

■■ **Folkhälsan:** Fredag 7.9 drar Folkhälsans Babycafé igång för säsongen i allaktivitetshuset på Skeppargatan, dock med något förändrade öppettider. Babycaféet är öppet för alla som är hemma med barn upp till ca 1 år, och vill träffa andra i samma livsläge. Caféet är öppet mellan kl 11 och 13 alla fredagar under hösten, utom under höstlovet. Under höstens babycaféer kommer också att bjudas på en hel del intressanta teman. Bl. a en visning av olika sorters bärselar och bärsjalar att bära sin baby i. Under planering är också en minikurs i hur man enkelt och billigt lagar baby- och barnmat, boktips för de allra minsta samt ett infotillfälle om hur barnfamiljer kan få pengarna att räcka längre.

■■ **Folkhälsan i Mariehamn:** Platser finns ännu till vår Poweryoga som startar med Carina på måndag. Ring kansliet, tel 14 777, må-to kl 9-14 eller e-post: folkhalsanimariehamn@hotmail.com.

■■ **Folkhälsans Allaktivitetshus:** Stavgång måndagar kl 10.00 start vid huvudentrén. Stavar för utlåning finns! Allsång med Kaj-Gustav Sandholm varannan fredag, kl 15.00, (startar den 14.9.) Fredagssimning, (startar den 14.9) För familjer kl 18-19, för vuxna kl 19-20. Anmäl per tel 12 201, dagtid. Seniordans onsdagar kl 11.00 i gymnastiksalen (startar den 19.9). Sittdans tisdagar kl 11.00 i gymnastiksalen (startar den 18.9).

■■ **Fotoklubben Obscura:** Vi behöver flera bilder till kalendern! Främst vår-och höst bilder. Ta med till höstens första medlemsmöte tisdag 11.9 kl 19.

■■ **Föreningen Vårt Hjärta:** Du som vill vara med i gymnastiken med Mia på måndagar mellan kl 14-15 bör anmäla dig genast per telefon 14 195, gsm 0457 524 37 98 epost: vart.hjarta@aland.net Gymnastiken startar måndag 10.9.

■■ **Föreningen Ålandsfåret:** Nordiskt seminarium om ullen på de gamla nordiska husdjusraserna som tillgång för dagens hantverk och design 27-28.9 på Hotell Elvira i Eckerö. Arrangörer Föreningen Ålandsfåret rf, Ålands Bildningsförbund och Nordiska Genbanken Husdjur. Anmälningar senast den 10.9. till Maija Häggblom info@alandsfaret.ax eller 040-742 89 67.

■■ **Lijnwäfvare Erich Sundbergs släktförening:** Årsmöte på Eckerö linjen söndag 9.9 kl 14.00. OBS! Färjan avgår 13.30. Välkomna. Ytterligare info, ring Margareta Lindblom 040 724 7157.

■■ **Lumparlands marthaförening:** Möte i martharummet tisdag 11.9 kl 19.00.

■■ **Norra Ålands pensionärer**: Konsert på Breidablick med Sone Banger och Torkel Selin onsdag 12.9 kl 18.30. Efter konserten spelar Kalle, Christer och Uffe upp till dans under ledning av mäster Sture Söderlund, som även leder allsången. Kostnadsfri busstransport för medlemmar, start i Kroklund kl: 17.30. Bussen går sedan via Kvarnbo-Godby-Pålsböle-Breidablick. Anmäl er till Sundqvist buss, tel. 22 570, även om ni ej vill åka buss senast 10.9. Inträde 10 euro, inkluderar kaffe. Speciellt Mariehamns pensionärsförenings medlemmar är välkomna.

■■ **Retrieverföreningen:** Kom ihåg retrieverns dag söndag 16.9 i Bomarsund kl 11-15. Alla varmt välkomna!

■■ **ÅBSK:** Utställningsträning söndag 9.9 kl.16.00 på plan i Torp. Vid frågor ring Gudrun 38 3 25 eller 0457-34 31 490.

■■ **Ålands dragspelsklubb:** Spelövningarna börjar tisdag 11.9 kl 18.30 i Källbo skola i Godby.

■■ **Ålands lungskadeförening:** Simning och vattengymnastik börjar torsdag 13.9 i Gullåsens bassäng. Anmälan till HandiCampens kansli.

■■ **Ålands nykterhetsförbund:** Styrelsemöte tisdag 11.9 kl.19.00, Skarpansvägen 28.

■■ **Ålands synskadade:** Månadsträff måndag 10.9 kl 18.00 på Ankaret. Program, kaffeservering.

■■ **Ålands reumaförening:** Varmvattengymnastiken på Gullåsen och Folkhälsan börjar onsdag 19.9. (fullt i alla sju grupperna) Artrosgymnastiken med Gun-Lis börjar måndagen den 17.9. (fullt) Artritgymnastiken med Gun-Lis börjar torsdagen den 20.9. Vi behöver flera anmälningar till den här gruppen. Någar platser finns kvar till akvarellmålningen och ”lättare liv” som börjar i oktober.

■■ **Ålandsfuchsian:** Perennauktion tisdag 11.9 kl 18.00 hos Anna-Lisa i Byttböle, Hammarland. Om du har, ta med namnmärkta, krukade perenner, fröer m.m. Kaffeservering.

■■ **Ålands räddningshundsklubb:** Räddningssökträningar med hund rullar på, vi träffas måndagar kl 18.30 vid gamla flisen i Godby. Alla nya intresserade vänligen kontakta Linda Henriksson på gsm 040 512 95 46.

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Chatham 8.9, El Ferrol 11.9, Lübeck 13.9, Amsterdam 15.9, Braviken 18.9.
Birka Exporter: Fredrikshamn 10.9, Gävle 11.9, Terneuzen 16.9, Chatham/Harwich 17.9.
Birka Transporter: Terneuzen 9.9, Harwich 10.9, Åbo 13.9, Gävle 14.9, Terneuzen 19.9.
Birka Shipper: Gävle 7.9, Terneuzen 12.9, Antwerpen 13.9, Fredrikshamn 17.9.
Birka Carrier: Bilbao 11.9, Antwerpen 14.9, Helsingfors 17.9.
Birka Express: Antwerpen 7.9, Helsingfors 10.9, Hangö 11.9, Kotka 12.9, Bilbao 18.9.
Birka Trader: Hull 10.9, Raumo 13.9, Hull 17.9.

Godby Shipping

Link Star: Holmsund 12.9, Sundsvall 14.9, Dublin 20.9, Holmsund 27.9, Sundsvall 29.9.
Midas: Bremerhaven 7.9, Fredrikshamn 11.9, Raumo 12.9, Rouen 18.9, Amsterdam 20.9, Bremerhaven 21.9, Fredrikshamn 25.9, Raumo 26.9.
Mimer: Rouen 11.9, Amsterdam 13.9, Bremerhaven 14.9, Fredrikshamn 18.9, Raumo 19.9, Rouen 25.9, Amsterdam 27.9, Bremerhaven 28.9.
Miranda: Ferrol 11.9, Santander 12.9, Zeebrügge 14.9, Helsingfors 17.9, Fredrikshamn 18.9, Raumo 19.9, Ferrol 25.9, Santander 26.9, Zeebrugge 28.9.
Mistral: Zeebrügge 7.9, Helsingfors 10.9, Fredrikshamn 11.9, Raumo 12.9, Santander 18.9, Zeebrugge 21.9, Helsingfors 24.9, Fredrikshamn 25.9, Raumo 26.9.

Gustaf Erikson

Green Selje: Lagos 30.8-6.9, Port Harcourt 8-11.9, Douala 13-16.9.
Finnoak: Köpenhamn 6.9, Oslo 7.9, Halmstad 8.9, Malmö 8.9, Helsingfors 10-11.9.
Josefine: Norrköping 10.9.
Nathalie: Riga 1.8.
Amore: Kotka 7.9.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: 10.9 Gdynia.
Belgard: 11.9 Hull.
Magnolia: 12.9 Rundvik.
Nedgard: 10.9 Ingå.
Nordgard: 13.9 Rochefort.
Ostgard: 11.9 Boston.
Seagard: 10.9 Tilbury.
Sydgard: 11.9 Gdansk.
Westgard: 11.9 Raumo.

OBS! Det händer

FREDAG 7.9

NÖJE

Parks bar kl 22.0. Jalle Laine.
Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Simolin.
Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

LÖRDAG 8.9

DANS

Arkipelag restaurangen kl 21.00. Högtryck.

FILM

Ålands museums filmsal kl 14. Kortfilmen ”My Perfect Disguise”. En film av konstnären Amanda Chanfreau, dansaren Parva Pirzadeh och musikern Sofia Chanfreau.

LOPPIS

Mariehamn Postens bakgård kl 10.00-14.00. Loppis.
Vårdö, Sandövägen kl 11-15.00. Slutloppis.

MARKNAD

Mariehamn Torget kl 10.00-14.00. Skördemarknad med odlade produkter, svamp, hantverk, handarbeten, bakverk, fårskinn m.m.

MUSIK

Mariepark kl 19.00. 7-mannabandet EC med Camilla Heidenberg. En blandning mellan jazz, soul, latin, pop och funk.

NÖJE

Arkipelag nattklubben kl 22.00. The Matchmen.
Parks bar kl 22.0. Jalle Laine.
Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

SEVÄRT

MARIEHAMN

Galleri Fäktargubben, Storagatan 14.
Tove Chanfreau visar naturinspirerade akvareller. Pågår till 15 september.
Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.
Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27.
”Vägen till strawberry hills”. Akvareller och oljemålningar av Sixten Jansson. Pågår till 29 september.
Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.
Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11.
Målningar av Erica Pettersson. Pågår till 28 september.
Öppet vardagar kl 9–17, torsdagar 10-19, lördagar 10–14.
Köpmannamuseet Parkgatan.

Kortfilmen ”My Perfect Disguise” av konstnären Amanda Chanfreau, med dansaren Parva Pirzadeh och musikern Sofia Chanfreau visas i Ålands museums filmsal på lördag kl 14..

Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.
Mariehamnsgalleriet, Mariepark Västerhamn.
Fotoutställningen ”Det glömda Mariehamn” sammanställd av Cecilia Wickström.
”Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet”. Husen är i skala 1:100.
Öppet lördagar kl 12–16.
Mariehamns stadsbibliotek.
Samlingsrummet: ”Transform 4”, oljepasteller och skulpturer i trä av Bernt Balkh. Pågår till 14 september.
Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.
Möbelmarknaden i Strandnäs (fd Salts lokal).
Måndagsmålarnas fjärde utställning, Sylvia Mansén, Britta Jansson, Gudrun Wennström, Sten Söderdahl, Ingmar Eklund och Aune Hannula. Pågår till 30 september.
Självstyrelsegården landskapsarkivet.
Små utställningar: Bilder från ett gårdsarkiv, Karl-Ers i Svartsmara. Sally Salminen – böcker, brev, klipp. Materiel från Lägre elementarskolans i Skarpans bibliotek.
Öppet måndagar-onsdagar kl 9–16, torsdagar 9–20, fredagar 9–15.
Sjökvarteret Österhamn.
Båt och skeppsbyggeri. Museum, hantverk, skuthamn. Öppet vardagar kl 9-11.
Ålandsbanken i Västernäs.
Konstläraren på Medis Aino Kivisaari ställer ut akvareller. Pågår till 30 september.
Öppet vardagar kl 9.30–16.15.
Ålandstrafikens väntsal.
Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.
Öppet måndag–fredag kl 9-17.
Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5.
Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12–16.
Ålands museum och **Ålands konstmuseum.**
Göran Dahl ställer ut miniatyrväderkvarnar. Pågår till 25 september.
10.ax med tio bildkonstnärer med anknytning till Åland. Maria Duncker, Rita Jokiranta, Jan Kaila, Satu Kiljunen, Markus Kåhre, Caroline Pipping, Johan Scott, Kurt Simons, Ellika Sjöstrand, Pauliina Turakka Purhonen. Pågår till 9 september.
Öppettider: tisdagar och torsdagar kl 10-20, onsdagar och fredagar kl 10-16, lördagar och söndagar kl 12-16, måndagar stängt.
Ålands sjöfartsmuseum.
Öppet vardagar kl 10–16, lördag och söndag 12-16

BRÄNDÖ

Skärgårdsmuseet i Lappo.
Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet enligt överenskommelse. Tel 56 689/0457-385 86 59.

ECKERÖ

Skeppsvik, Solbacka smycken.
Utställning i sten och metall. Öppet enligt överenskommelse, tel. 38 021.
Ålands jakt- och fiskemuseum.
Ett specialmuseum som visar fiskets och jaktens betydelse för ålänningarna i gången tid. Basutställningen upptar över 2.000 föremål som visar ålänningarnas kamp för sin tillvaro med jakt och fiske i gången tid.
Sommarens utställningar:
”Motiv från Åland”. Bilder tagna av medlemmar i fotoklubben Obscura.
”Djur och natur” Åländska 4-klassisters målningar av naturen.
”Naturbilder från Åland” Bilder tagna av medlemmar i kameraklubben Obscura (inleds andra veckan i maj).
”Minibåtar från Saltvik” Britt-Marie Bomansson visar sina välsnidade åländska allmogebåtar.
Specialitet från museishopen: Miniatyrfåglar snidade i trä, åländskt hantverk i tyg, smide och hampa, åländsk jaktsenap, museets eget recept.
Öppet alla dagar kl 10-17 till 15 september.

FINSTRÖM

Finström bibliotek (i Källbo skola).
”Inte bara en tulpan”, foton av Inga-Britt Wiktorsson. Pågår till 30 september.
Öppet måndag–torsdag kl 12–20.
Kalle Glads stuga.
Pålsböle. Öppet enligt överenskommelse per tel. 42 401 eller 0400 721 267.
Knorringmuseet.
Sommarutställning ”Kaffetåren den bästa är”. Till den 15 september öppet endast enligt överenskommelse per tel 41 470.

FÖGLÖ

Föglö bibliotek.
Utställning av ryor efter tävlingsbidragen i Ålands marthadistrikts hemslöjdssektions ”2000-talets Ålandsrya”. 1-pris ”Vind i seglet”, Linnea Lindholm, Sund, 2-pris ”Vattenspegling”, Maud Karlsson, Sverige, 3-pris ”Ålands hav i alla väder”, Ingrid Signell, Hangö. Pågår till 31 oktober.
Öppet måndagar kl 10–13 och 16–19, onsdagar 10–13, torsdagar 18–21.

GETA

Soltuna.
Trollstigen, en självberättande stig för barn. Kan besökas när som helst.

HAMMARLAND

Postad gårdsmuseum.
Museet öppnas enligt önskemål, tfn 0457 361 3900
Skarpnåtö hembygdsgård.
Huset från tidigt 1700-tal hör till de äldst bevarade på Åland.
Öppet tisdag–fredag kl 11–15 till 15 augusti.
Sålis batteriberg.
Kan besökas när som helst.
Hammarlands bibliotek.
Målningar med prinsesstema av Mariam Nordberg. Pågår till 20 september.
Öppet måndagar och torsdagar kl 17–20.30, tisdagar och onsdagar kl 10–13.30.

JOMALA

Kungsö batteriberg.
Kan besökas när som helst.
Kungsö Shellmuseum.
”Nostalgimack” 1950-tal. Öppet enligt överenskommelse tel 32 7 60 , eller 040-706 82 30.
Siréns hembygdsmuseum Ringsböle.
Öppet enligt överenskommelse per tel 31 069.
Önningebymuseet.
Öppet enligt överenskommelse tel. 33 7 10.
Sjöbloms emigrant- och torparmuseum, Önningeby.
Utställning kring museet, torpare och emigration. Se Önningebymuseet.

KUMLINGE

Sjölunds gårdsmuseum.
Gammal ladugård med föremål som använts på gården. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55 463.

LEMLAND

Ålandsbanken Söderby.
Öppet måndagar, tisdagar, torsdagar och fredagar kl 9.30–16.15.
Lemböte kapellruin.
Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

LUMPARLAND

Lumparlands bibliotek.
Ludwig Karlsson visar foton från Indien. Pågår till 31 oktober
Öppet tisdag och onsdag kl 16–20.

SALTVIK

Göran Dahl/Ovanåker.
Ålands största samling av bomärkta föremål. Öppet enligt överenskommelse. Tel 48 038/0400 450 004.
Borgboda fornminnesområde med Idas stuga.
Öppet alla dagar. Vandringsled genom området.

SUND

Sunds bibliotek.
Klass tre i Sunds skola har forskat om slumpvis utvalda företag och platser i Sund.
Midsommarkronor från alla midsommarstänger i Sund.
Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.
Bomarsunds fästningsområde.
Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.
Jan Karlsgården och Vita Björn.
Friluftsmuseum och fängelsemuseum.
Öppet dagligen kl 10–16 till 15 september
Kastelholms slott.
Öppet dagligen kl 10–16 till 15 september
Ålands fotografiska museum (i gamla andelshandeln).
En utställning över kamerans historia.
Öppet tisdag kl 11–17, onsdag 11–20, söndag 11–17.

VÅRDÖ

Simskäla Anni Blomqvists hem.
Förevisas enligt överenskommelse med Ann-Gerd Steinby eller Gösta Berglund. Tel 47 509.
Simskäla Stormskärs Värdshus.
Akvarellutställning av Solveig Westerholm. Öppet alla dagar.
Grundsunda Annas shop.
Utställning, arbeten i trä. Öppet enl. överenskommelse tel. 040 96 49 351.
Ålands skolmuseum.
Öppet enligt överenskommelse tfn 432 120.

ARKIPELAG
Lunchbuffé
Fredag 7.9
Couscouspanerad schnitzel med rödvinssås L
Pocherad fisk med smör och pepparrotsrasp Zucchinicrepes
Dagens soppa
Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

VI SAKNAR våra hem!
Är det någon som känner igen oss?

Gul unghane upphittad på Olvongränd i Österns.

Svart/vit hona upphittad på skjutbanan i Lemland

Helgrå kisse upphittad i Vestanträsk.

Läs mer om oss på www.djurskydd.net eller
RING JOURTELEFONEN
0457 3424 850
vardagar 18-20, samt helger 12-15

Ålands djurskyddsförening r.f.
Nya Åland

...föredrag...
FÖRSONING – en politisk realitet?
Kjell-Åke Nordquist
Stadsbiblioteket 10 sept. 18.30
www.peace.ax
Ålands fredsinstitut

Bomarsundssällskapet r.f.
FÖRELÄSNING
Fil.dr. Kenneth Gustavsson
”Åland 1940 demilitarisering under sovjetisk kontroll”
Tisdag 11/9 18.00
Filmsalen, Ålands museum
Diskussion efter föreläsningen
Arr. Bomarsundssällskapet rf

Europeiska unionen
Ålands landskapsregering
Landsbygd 2010
Välkommen till information om
Lokal förädling och försäljning av livsmedel
Onsdagen den 12 september kl 15.00
på Ålands Hotell- och restauranskola
Har du tankar på att starta upp småskalig livsmedelsförädling eller redan har kört igång med en verksamhet är du välkommen för att få mer information om projekten Landsbygd 2010 och Fisk som Mat (Ålands Fiskare). Projektledare är Kaj Rosberg.
Vi behöver din anmälan till träffen senast den 10.9 till Ålands Landsbygdscentrum, Lena Brenner, som även ger mer information om projekten. Tel 329 670, 0457 5267 305, e-post: lena.brenner@landsbygd.ax
Ålands Landsbygdscentrum

LeoVind AB
”BÅTSKÄRSMÖLLORNA” BEHÖVER NAMN
Hjälp oss att hitta bra namn till våra 6 nya vindmöllor.
Vårt tema är normalt åländska segelfartygsnamn.
Skicka in ditt bidrag **senast den 17 september** till oss.
Dopet/invig. blir prel. 29/9, återkommer om det senare.
Leovind Ab
Hamngatan 8, 22100 Mariehamn Tel 12065
eller e-maila marika@alandsvindenergi.ax

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

Unik miljö i Skarpnåtö

Nils Storå beskriver välbevarade Södergårds i ny skrift

Unik är ett ord som etnologiprofessorn Nils Storå har ovanligt lätt att ta till när han beskriver kulturmiljön på Södergårds i Hammarland Skarpnåtö.

Gårdsmuseet har nu, genom Storå, fått sin beskrivning i museibyråns serie Sevärt på Åland.

Södergårds i Skarpnåtö by är känt för de flesta ålänningar och för många även utanför Åland genom att det var här som filmen om Stormskärs Maja spelades in. För filminspelningen hade man byggt upp den östra länga i den tidigare kringbyggda gården som kuliss, men annars är det mesta sig likt. Välbevarat, kulturhistoriskt värdefullt. Unikt på många sätt.

Omvårdnad

När Nils Storå berättar om sitt möte med Skarpnåtö och Södergårds är det också det pietetsfulla bevarandet, omvårdnaden och respekten för en gammal gårdsmiljö som han framhåller.

– Jag kom till Södergårds första gången år 1961 och när jag jämför med de fotografier som jag tog då är det förvånansvärt hur litet som har förändrats, säger han.

Enligt Storå hör Södergårds byggnader till de äldsta bevarade i trä på Åland och han ställer frågan varför de fortfarande finns kvar.

”Fädrens gärningar”

Svaret som han ger på sin egen fråga är att Skarpnåtö legat litet på sidan om, men också att de som bebott gården känt vördnad för fädrens gärningar, som Arvid Häggblom uttryckte det 1961.

Att det inte är bara den yttre miljön, utan också den inre, inklusive ett rikt föremålsbestånd, som finns bevarad är också värt att notera.

– Här har vi inte kastat bort något i onödan, sade Arvid också till Storå.

Över generationer

Att Södergårds bevarats – och dessutom på sin ursprungliga plats – hänger enligt Storå dessutom samman med att man genom flera generationer insett kulturmiljöns värde.

– Efter Arvid och Lilly Häggblom var det Ragnar och **Evy Häggblom** som tog över och nu förs arbetet vidare av deras dotter **Britt-Marie Häger** och hennes man **Jan-Anders**, säger Storå.

Han menar att det krävs eldsjälar för att hålla intresset vid liv trots att generationerna växlar.

Maja-filmen

Att det var inspelningen av Stormskärs Maja 1974 som blev startskottet för ett hembygdsmuseum på gården är ingen hemlighet. Filminspelningen och filmen gjorde att många ålänningar, men också folk på fastlandet och i Sverige ville komma till Skarpnåtö. Det blev en riktig anstormning.

– Vi blev nästan illa tvugna att öppna ett museum. Vi hade trott att det skulle lugna ner sig efter den första sommaren, men det blev ju inte så. En sommar fick vi ta emot fyrtio bussar, säger Britt-Marie Häger.

Och fortfarande kommer det busslaster med besökare från fastlandet, Sverige och Danmark och när filmen gått i repris har besökarna också ökat i antal.

Södergårds i Skarpnåtö är ett privat museum som i dag drivs av en hemgårdsförening och gården fungerar i dag också som hembygdsgård för byn.

Arkiv guldgruva

När Nils Storå nu på museibyråns uppdrag beskrivit gården har han haft ovärderlig hjälp av att man genom tiderna hållit ordning på gårdens papper.

– Det fina gårdsarkiv som numera finns deponerat i landskapsarkivet är en verklig guldgruva, säger Storå.

Tidigt bebott

Riktigt när Skarpnåtö fick sin första befolkning vet man inte, men Storå hänvisar till en skattehandling från 1537 där tre manspersoner finns omnämnda: Per Johansson, Nils (Persson) och Per Torstensson. Av uppgifterna kan man läsa sig till att det var fråga om ett hemman som bebrukades av två åbor.

Så fortsatte det både före och efter stora ofreden, som ödelade Skarpnåtö, till dess man i slutet av 1700-talet kom i hop sig, bland annat på grund av trångboddhet och gick till tings. Sedan delades gården i Norrgårds och Södergårds, men man fortsatte att ha mycket att göra med varandra.

Ovanlig lillstuga

Den nuvarande mangårdsbyggnaden på Södergårds beskriver Storå som en från början typisk åländsk parstuga från slutet av 1700-talet. Den har på 1800-talet höjts och fått en farstukvist. Intressant i gårdsmiljön är den lillstuga som inte är någon egentlig lillstuga utan ett par kamrar i en gårdsbyggnad. Det har inte funnits någon spis att koka mat på i bygganden. Möjligen är det fråga om en sytningsstuga, menar Storå.

– Västra kamrarna har man kallat den.

Skeppsbyggen

I skriften berättar Storå om bland annat det magra jordbruket, den framgångsrikare djurhållningen, det mycket viktiga fisket och om skeppsbygge och sjöfart. Under senare delen av 1800-talet byggdes flera större segelfartyg på Skarpnåtö.

Bland intressanta personer som lyfts fram finns ”tusenkonstnären” Pehr Hindersson 1759-1830, skicklig byggmästare och snickare och finsmed med konstnärligt handalag och intresse för ornamentering.

”En pärla”

Överantikvarie **Marita Karlsson** från museibyrån är mycket glad över att man nu kunnat publicera beskrivningen över gården.

– Södergårds är en verklig pärla som borde vara ännu mera känd, säger hon.

”Södergårds i Skarpnåtö” trycks i en upplaga om 1.000 exemplar. Skriften är rikt illustrerad och för en betydande del av bilderna står antikvarie **Jan Andersson**.

Firar skymning

Den som vill höra mera om Skarpnåtö, Södergårds och Nils Storås beskrivning kan ta tillfället i akt torsdagen den 13 september då man firar skymning i hembygdsmuseet. Tillställningen inleds kl. 18.30.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax
tfn 528 470

Ovanlig lillstuga. Södergårds lillstuga i bakgrunden är ingen egentlig lillstuga, så kallas den också för ”västra kamrarna”. I förgrunden Britt-Marie Häger.

Kamrar. En av kamrarna i ”lillstugan” med intressanta tapeter från tidigt 1800-tal.

Tidigt möte. Nils Storå kom första gången till Södergårds redan år 1961 och fascinerades av den välbevarade gårdshelheten.

Miljö. Södergårds i Skarpnåtö utgör ett vackert blickfång.

> Snart har filmen fått sitt enkanalsystem.
>
> **MÅRTEN BLOMQVIST** i DN om biografdöden

Interiör. Södergårds har också en intressant interiör. Observera till exempel Moraklockan som inte står på golvet utan hänger på väggen.

Majabröd. Hålkakorna i taket bakade Evy Häggblom för över trettio år sedan, till inspelningen av Majafilmen. Fortfarande ser de aptitliga ut.

Kappsäcksteatern ger:

Till Julia

av Margareta Garpe. Regi: Synnöve Westerberg

Premiär

söndag 9 september kl 19.00
i Önningebymuseet i Jomala

Övriga föreställningar: september 11, 12, 13, 14, 15, kl 19.00, 16 kl 14.00, 18 kl 19.00.

Biljetter: 15 euro/vuxen, 8 euro/barn inklusive servering. Biljettbokning: 0457 570 1008

FastighetsKonsult RFM

TORGGATAN 3. TEL 29 066

– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Gästhem Kronan
-vid Neptunigatan 52 i Mariehamn

Gästhemmet som är mycket väl inarbetat med god beläggning drivs i centrala Mariehamn. Verksamheten drivs året-om.

Sommartid serveras frukostmåltider. Gästhemmet är uppfört i 2 ½ våningar med källare under en del av huset. Gästhemmet erbjuder gästhemsinkvartering i 17 olika gästrum med sammanlagt 53 bäddplatser.

Alla gästrum har tvättmöjligheter. Duschar och toaletter finns i korridorerna. Gästrummen, våtutrymmen och korridorer är nyligen renoverade och i mycket gott skick.

Inom gästhemmet finns dessutom kök, en mindre matsal, reception, kontor och förrådsutrymmen.

Gästhemmets totala våningsyta är ca 440 m2.

Takvåningen inrymmer en bostads lokal som används som personalutrymme. I källaren inryms pannrum och förrådsutrymmen.

Gästhemmet överlåtes komplett utrustat med all inredning och den utrustning som erfordras för rörelsens drift. Rörelsens inredning har kontinuerligt förnyats och är i gott skick.

Övertagande enligt överenskommelse.

För närmare uppgifter och för att överenskomma om förevisning kan **Roger Karlsson vid Ålands fastighetskonsult Ab kontaktas, tel 291496.**

Intresserad av våra övriga objekt? Besök oss på www.fk.ax

Övervikt, diabetes, högt blodtryck, rubbade blodfetter...

Motion på recept ny vårdform

På ÅHS livsstilsmottagning får patienter hjälp med att ändra sin livsstil för att bli friskare och få bättre kondition.

– Tanken med att skriva ut motion på recept är att uppmuntra och motivera människor att själva ta ansvar för sin situation.

Det säger **Anki Jansson**, sjukskötare på livsstilsmottagningen som har funnits i ett par år.

Övervikt hänger ihop med många andra livsstilssjukdomar som diabetes, högt blodtryck och störningar i blodfettsbalansen, bland annat – sjukdomar som förr eller senare kräver stora, dyra insatser inom specialsjukvården.

Tanken med livsstilsmottagningen är att förebygga, att satsa resurser innan behovet av specialsjukvård har uppstått.

Måste ha remiss

Den som kommer till livsstilsmottagningen måste ha remiss från ÅHS-läkare, sjukskötare eller fysioterapeut. När Anki Jansson får receptet bokar hon en tid för patienten.

– Varje sådant samtal brukar ta längre än en timme. Vi går igenom kostvanor, motionsvanor, relationer och välmående i allmänhet. Patientens livsstil kartläggs. Jag ger också råd om bra kost, berättar hon.

Tidigare lades ansvaret på läkaren för att en sjuk patient skulle få hjälp. I dag tänker man på ett nytt sätt och vill att patienten själv i möjligaste mån ska återta ansvaret för sin egen hälsa. Tidigare skrev läkaren ut piller, i dag ges i stället recept på motion och livsstilsförändring.

– Många gånger kan patienter börja gråta när de får frågan: Hur mår du egentligen? Sällan har de fått den frågan tidigare inom vården. Här får de den tiden.

Slussas vidare

Från livsstilsmottagningen slussas patienterna vidare inom ett nätverk där man hittar lämpliga fysiska aktiviteter. Patienter med övervikt hänvisas kanske till Folkhälsan där de får hjälp av **Sonja Signell**, till Ålands idrottsförbund där **Lena Eriksson** känner till vad det finns för aktiviteter, eller till exempel till Medis där **Mia Vartiainen** leder olika motions- och vattenjumpagrupper.

Också A-kliniken har fått ta emot klienter från livsstilsmottagningen. Mentalvårdsbyrån är en annan samarbetspartner.

Anki Jansson påpekar att alla har tystnadsplikt, också gentemot varandra, inom nätverket. Kontakt med andra instanser tas enbart om patienten är med på det.

I oktober börjar en del av livsstilsmottagningens patienter i en viktminskningsgrupp hos Folkhälsan.

– Motionsreceptet ska användas inom en månad efter att patienten varit hit. Utvärdering sker fyra månader efteråt, berättar Anki Jansson.

På tal om Medis så är alla livsstilsarbetare ny djupt oroade över att många kommuner drar ner på anslagen för deltagande i kurser. De har skrivit brev till hälsominister **Harriet Lindeman** där de påtalat risken för de patienter/klienter som är beroende av aktiviteterna.

Livsstilscoach. Så kallar hon sig själv, Anki Jansson på ÅHS livsstilsmottagning som hjälper patienter med motionsrecept att komma igång med de fysiska aktiviteterna. Det finns massor av bra råd och tips också i broschyrer som hon delar ut.
Foto: JONAS EDSVIK

Positiva patienter

Vad tycker patienterna om att ordineras motion på recept?

– De är väldigt positiva. Alla pratar ju om hälsa, motion och livsstil i dag.

Anki Jansson tycker sig se en viss svängning också på politiskt håll.förutom livsstilsmottagningen har medel satsats på diabeteskoordinator och på hembesök hos 75 år fyllda invånare för att kartlägga behovet av hjälp och hjälpmedel.

Trycket är också stort på att livsstilsmottagningen borde starta kurser i rökavvänjning.

– Det finns hur mycket som helst att göra!

Livsstilen lägger man nämligen inte om i en handvändning. Det gäller att ta små steg – och att hitta motivationen för att orka fortsätta.

– För mig handlar det om att hitta kraften till förändring hos mina patienter, locka fram de resurser som finns inom alla människor. Vara en coach helt enkelt, säger Anki Jansson.

En livsstilscoach.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Fakta/Enkla råd

- Ät frukost, lunch och middag varje dag – på regelbundna tider.
- Ät gärna mellanmål (frukt eller en macka) på eftermiddagen så att du inte blir så hungrig på kvällen.
- Ät vanlig mat och undvik korta svältkurer.
- Följ tallriksmodellen (en fjärdedel kött, en fjärdedel pasta, potatis eller ris och grönsaker på resten).
- Ät inte mer än en portion. Mättnadskänslan kommer en stund efter att man slutat äta.

Midjemåttet säger mycket

I dag fäster man större vikt vid midjemåttet än vid BMI (body mass index).

– Men den som har lite för många centimeter runt midjan och motionerar löper ändå mindre risk att drabbas av livsstilssjukdomar än den som är smal runt midjan och som inte motionerar, säger **Anki Jansson** på livsstilsmottagningen.

- **Midjemått.** Män ska ha ett midjemått på max 94 cm och kvinnor max 80 cm för att inte ha förhöjd risk för livsstilssjukdomar. Över 102 cm för män och över 88 cm för kvinnor innebär förhöjd risk att drabbas av sjukdomar.
- **BMI.** Förhållandet mellan kroppsvikt och längd. Räkna först ut din längd i kvadrat (längden gånger längden). Ta din vikt och dividera den med det värde du fått fram för längden i kvadrat. Till exempel: Om du är 165 cm lång och väger 70 kilo är ditt BMI 25,7.

Om ditt BMI är mellan 25 och 30 har du nytta av att gå ner i vikt. Vid ett BMI över 30 ökar hälsoriskerna på grund av fetma markant. Då är det viktigt att banta.

Källa: Diabetesförbundet i Finland

Stänger vid årsskiftet?

Livsstilsmottagningen vid ÅHS hotas av stängning vid årsskiftet. Inte på grund av brist på jobb, utan på grund av att det inte finns någon sjukskötartjänst inrättad.

Många vill komma till mottagningen, också de som inte har remiss. I dag är läget sådant att också de som har remiss måste vänta länge, ibland flera månader, innan det finns tid för det första besöket.

Anki Jansson, som har sin ordinarie tjänst på hälsocentralen, jobbar 17 timmar i veckan som livsstilssköterska och resten som koordinator för diabetiker – ett projekt som går ut vid årsskiftet.

Timmarna på livsstilsmottagningen räcker inte till på långt när.

– Ändå är det ju så att två heltidsanställda livsstilsskötare helt säkert skulle bidra till att pengar sparas in i andra ändan, i den dyra specialsjukvården, om människor skulle få den hjälp de behöver för att lära sig leva ett sundare liv.

I budgeten för nästa år vill ÅHS satsa på en heltidstjänst, 70 procent som livsstilsskötare och 30 procent som diabeteskoordinator.

(ao)

Fakta/Så kan du göra

Här är en lista på enkla motionsråd vid olika sjukdomstillstånd. Rådgör först med någon expert om vilken form och grad av fysisk aktivitet som är lämplig och vilka risker det eventuellt finns!

- **Diabetes typ 2.** Dagligen 30 minuter promenad/cykling plus intensivare aktivitet två gånger i veckan.
- **Högt blodtryck.** 30 minuter tre gånger i veckan, 4-6 månader för optimal effekt. Konditionsträning är bra, även styrketräning. Undvik extrem hårdkörning.
- **Höga blodfetter.** 30 minuter 3-4 gånger per vecka, 4-6 månader. Styrketräning ger ingen effekt.
- **Depression.** 30 minuter två gånger per vecka i minst nio veckor, konditions- eller styrketräning. Tiden är viktig - gärna 30-45 minuters pass.
- **Artros.** 30 minuter (10+10+10) tre gånger per vecka, 6-8 veckor för effekt, smärta i början.
- **Benskörhet.** Snabb promenad på 30 minuter fem dagar i veckan (Svenska Osteoporosförbundets rekommendation).
- **Smärta.** Regelbunden och kontinuerlig aktivitet, stegra tid och intensitet, håll på i minst 10 minuter.
- **Kronisk ryggsmärta.** Normal fysisk aktivitet, styrketräning en gång per vecka.
- **Fetma.** Promenad 20 minuter per dag (10+10), lägg till trappgång. Livet ut.
- **KOL.** 30 minuter två gånger per vecka, 8-10 veckor.
- **Astma.** Samma som föregående.
- **Äldre.** Rask promenad tre gånger i veckan plus extra träning för musklerna. Styrketräning kan hos äldre på bara ett par månader återställa muskelstyrka som förlorats under två decenniers inaktivitet.

Källa: www.fyss.se

alla BH
9,95 €
Gäller ej Creem

KappAhl®
You look great!

alla
herr underkläder
Välj 3
betala 2
Gäller kalsonger, strumpor, linnen
och nattplagg märkta Bodyzone.
Vi bjuder på det billigaste.

Gäller 3.9–16.9.
Går ej att kombinera
med andra rabatter
eller erbjudanden

ÖPPET TILL 20
ALLA VARDAGAR

VARUHUSET ZEIPELS TORGGATAN 7 ÖPPET VARDAGAR 9–20, LÖRDAGAR 9–16

VALET 2007

HUT-gruppen går till val utan sakfrågor

Gruppen för hållbar utveckling, HUT, tar inte ställning i sakfrågor innan ordentliga utredningar gjorts.

Lagtingskandidaten Dan Jansén vill börja använda ett system för utvärdering av politiska förslag ur ett hållbarhetsperspektiv.

Dan Jansén och HUT-gruppens andra lagtingskandidat, **Carola Sjöblom**, tar ”time out” från sina uppdrag i Ålands natur och miljös styrelse för att koncentrera sig på valet.

Hur går valarbetet?

– Jag vet inte riktigt. Vi kommer inte att komma med något valprogram med en massa punkter staplade på varandra, utan det blir någon form av information om vad hållbar utveckling är, säger Dan Jansén.

Vilka åtgärder kommer ni att lyfta fram?

– Vi koncentrerar oss inte på sådana saker, utan vi tar ytterst lite ställning i sakfrågor. Vi ska inte peka på åtgärder, det får andra göra. Vår uppgift är att driva hållbarhetstanken, sedan får vi tillsammans ta fram konkreta saker.

Vad säger ni till exempel om planerna på en Föglötunnel?

– Där har vi tyvärr redan ett svar. På lång sikt tycker vi inte att det är bra med en tunnel eftersom man bygger fast sig i en oflexibel lösning. Men vi kanske tänker om när det gjorts en analys av projektet.

HUT-gruppen hoppas kunna finnas med i lagtinget under två eller tre mandatperioder. Tanken är att alla frågor som debatteras ska analyseras ur ett hållbarhetsperspektiv. Att det skulle leda till att beslutsprocesserna blir ännu mer utdragna håller Dan Jansén inte med om.

– Först måste vi ta ett övergripande beslut om vilken inriktning vi ska ha, sedan blir beslutsprocessen enklare.

Hur tar man fram ett system för den typen av analyser?

– Det finns redan i flera ekokommuner i Sverige och på vissa håll i USA.

Vad är hållbar utveckling?

– Det finns det ingen som exakt vet.

Vad vill du säga till dem som tycker att det här låter flummigt?

– Jag tycker att de ska söka information om hållbar utveckling och sedan prata med någon av oss som funderat på de här sakerna en längre tid. Alla måste själva fundera kring hållbar utveckling.

Hur kommer man att märka av HUT under valrörelsen?

– Vi kanske inte kommer att synas så mycket på gator och torg, men vi ska delta i debatter. Vi ska också göra ett utskick till alla hushåll.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

HUT-kandidater. Om Dan Jansén och Carola Sjöblom kommer in i lagtinget blir deras uppgift att sprida tanken om hållbar utveckling. De aktar sig för att ha åsikter i sakfrågor. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Obundna tar bussen till valet

Obunden samling kommer att köra sin kampanj i höstens val med och från en gul buss.

För att kompensera den rullande valstugans inverkan på miljön har partiet köpt utsläppsrätter.

De som rör sig på vägarna i höst kommer säkert vid olika tillfällen att stöta på en gul Ford-buss som är dekorerad med svarta slogans och logon. Det är Obunden samling som i höstens val har satsat på en något annorlunda valstuga.

– Vi kommer att åka ut och träffa människor och bjuda på och själva och tilltugg, konstaterar Obunden samlings ordförande **Gun-Mari Lindholm**.

Idén med bussen kläcktes ursprungligen av **Danne Sundman** men den stötte först på motstånd i lagtingsgruppen eftersom en dieselbuss kanske inte är det mest miljövänliga sättet att driva en kampanj på.

Miljövänliga busspassagerare. De obundnas valstuga har katalysator men är ändå långt ifrån en miljöbuss. Det kompenserar partiet med att köpa utsläppsrätter för hela kampanjperioden. från vänster Gun-Mari Lindholm, Danne Sundman (på förarsätet) Fredrik Karlström, Merja Renvall, Mika Nordberg och John Hilander.

Egna utsläpp

– Per Eriksson föreslog då att partiet skulle köpa utsläppsrätter och i och med det göra hela kampanjen klimatneutral. Och så blev det, säger Lindholm.

Obunden samling har köpt utsläppsrätter som kompenserar 10 ton koldioxidutsläpp för totalt 4500 SEK från Naturskyddsföreningen i Sverige.

– Denna mängd beräknas med råge kompensera Obunden Samlings valkampanj till den delen den görs gemensamt, konstaterar Danne Sundman.

– Vi kommer också att rekommendera våra kandidater att köpa egna utsläpp, en medelålänning släpper ut i genomsnitt ut 6 ton koldioxid per år.

Miljövänliga engångskärl

I och med detta är Obunden samling det enda parti som tillsvidare går in för en helt klimatneutral kampanj.

– Vi har också kontaktat Agenda 21 för att få råd om vilken typ av engångskärl som är mest miljövänliga att använda under kampanjen, berättar Lindholm.

På frågan om miljön blir en av de stora frågorna som partiet går till val med hänvisar Gun-Mari Lindholm dock till den 18 september då valprogrammet och de slutliga kandidaterna offentliggörs.

Fem personer

Klart redan nu är att det blir en kandidatlista med över 30 namn.

Alla kommer dock inte att rymmas samtidigt i bussen som är registrerad för endast fem personer. Någon självskriven chaufför finns det inte heller, meningen är att den som har lastbilskörkort får sätta sig bakom ratten.

Ekipaget ägs av **Jan** ”Buddha” **Danielsson** och används huvudsakligen för att köra till olika streetrace. Obunden samling hyr bussen fram till och med valet.

Text & foto:
TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

Inspiratör. Åländsk centers Henry Lindström tycker att det finns mycket att lära av svenska centerns Maud Olofsson. Foto: PRIVAT

Centern vänder sig till stan

Centerns andra vice ordförande Henry Lindström anser att partiet, liksom svenska centern, bör vända sig till väljarna i staden.

– Vi måste komma ihåg att inte bara prata jordbruk.

Lagtingsledamoten Henry Lindström var förra veckan i Sverige för att delta i det svenska centerpartiets riksstämma. Han säger att besöket var mycket inspirerande och att centren på Åland har en del att lära av systerpartiet.

– I Sverige gör centern inbrott i storstäderna och vi har en liknande situation här. Vi klarar oss inte med enbart röster från landsbygden, utan vi måste ha frågor som tilltalar folk i stan.

Innebär det här en kursändring?

– Kanske inte riktigt så, men vi måste komma ihåg att inte bara prata jordbruk.

Enklare för unga

En sak som centern i Sverige gjort bra är satsningen på företagandet, menar Henry Lindström.

– Vi vill underlätta för företagarna och göra det enklare för unga människor att bli företagare.

Han anser att Åland ibland försöker vara lite för duktigt och att för många verksamheter kräver miljötillstånd.

När Henry Lindström kommer till Nyans redaktion för att berätta om sin Sverigeresa har han med sig ett fotografi på honom själv tillsammans med svenska centerns partiordförande **Maud Olofsson**.

Har du gått i mediaskola hos Britt Lundberg?

– Ja, kanske det, säger han med ett leende.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax

TILLFÄLLET

2-års födelsedagsfest

Hej, vi bjuder på kaffe och tårta lördag och söndag, då vi firar vår födelsedag med massor av kanonerbjudanden.

Resväskeset 3-delar
48,90

Dörrmattor från
6,40

Liten jaktkikare 8x21
6,80

Ljuslyktor Pyramid 3-delar
15,35

Ska det firas, så ska det
Detta erbjudande får alla handlare att undra. Exklusiv divan med Pocketspring fjädrar. Stor pall kan köpas till och divanen förvandlas snabbt till en extra säng
Helt oslagbart

Divan med Pocket springfjädrar
Beige, brun eller vinröd
595€
normalpris 1.595€

Formula reclainer
i Buffalo
205€

Skinngrupp
3+2 svart, brun eller khaki
840€

Köp säng innan prishöjningen. Nu **40% rabatt** på vissa utställningsexemplar

Exempel
Jubileumsäng
180x200 med gavel
1.286€
endast utställningsexemplaret

Hörnsoffa
i Buffalo 3/2 alt. 2/3
651€

Lagret tömms med **40% rabatt** på resterande matgrupper

Exempel
Xavier
90x180 med 6 stolar
449€

TILLFÄLLET -ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19 Lördag -Söndag 11-16

Tel. 17 570, fax 17 581. Vi finns i industriområdet vid Kalmsta Se även vår **hemsida: www.nordiska.ax**

Nöje

Redaktör: Anders Sims

Willycranes till Arken

■Arken har bestämt sig för att ha en dj i stället för ett coverband i nattklubben någon helgkväll varje månad. Beslutet har tagits efter sommarens lyckade satsning med dj:s i restaurangen.

– I september spelar **Dj Simolin** plattor fredagen den 7 och **Dj Totte** spelar fredag-lördag den 21-22, meddelar Arkens **Tony** ”Trumman” **Mattsson**.

Den 22 september debuterar även **Willycranes** på nattklubbsscenen. De går på vid klockan 01.00 och spelar i 45 minuter. Före och efter underhåller Totte.

– Det blir en lite annorlunda kväll, säger Trumman. (ml)

Snoop Dogg konferencier på MTV-gala

■Rapstjärnan **Snoop Dogg** ska vara konferencier på årets MTV Europe Music Awards-gala. Prisgalan ordnas den 1 november i München.

På Europas största musiktillställning uppträder bland andra **Mika** och **Foo Fighters**. De övriga artisterna och konferenciererna offentliggörs senare.

Prisgalan ändras så att publiken nu för första gången får rösta på artistkandidater i olika kategorier. På det sättet kan publiken påverka vinnarna.

I år införs också en ny priskategori, New Sounds of Europe. Tittarna i 18 länder får rösta på sin lokala nykomlingsfavorit i tävlingen som omfattar hela Europa. Tre semifinaler deltar i galan i München och under galan får publiken välja vinnaren genom att rösta på internet eller via sms.

Galan sänds på MTV-kanalen klockan 22 finsk tid. (FNB)

Nytt album av Hanoi Rocks

■ Veteranrockarna **Hanoi Rocks** släppte ut ett nytt album i onsdags. Den färska skivan bär namnet Street Poetry.

Skivan bjuder på 13 nya låtar. Soundet är i stort det samma som förr, men den här gången är stämningen på skivan ovanligt positiv.

Första singeln heter This One’s For Rock’n’Roll - en hyllning till rockmusiken.

Hanoi Rocks firar sitt nya album med tre spelningar på Tavastia 14-15 september. (FNB)

Fred säger:

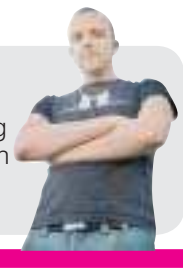

”Mästertenoren **Luciano Pavarotti** har gått ur tiden.
Igår morse klockan fem gav han upp kampen mot cancern och somnade in. Den store sångarens sista yttrande till läkarna som vakade vid hans sjuksäng lär ska ha varit: Vem fan ska nu uppdatera min Facebook?’”

Malin Tillström

Spelar just nu: Foo Fighters, ”The Pretender” (singel).
– Äntligen nytt material från ett av världens i särklass gladrockigaste band. I slutet på månaden släpps en mycket efterlängtad fulldängare.

För övrigt... har jag gått alldeles för lite barfota i gröngräset den här sommaren. Och nu tycker jag mig redan ana ett snötäcke.

De praktiserade i lyxlandet Dubai

Johanna Rogers och Jenni Olá har spenderat sex månader som praktikanter på ett lyxhotell i Dubai.

– Det finns absolut inga likheter mellan Dubai och Åland. Precis allt är annorlunda, säger de.

Först ut. Johanna Rogers och Jenni Olá är de första eleverna från Högskolan på Åland som gjort praktik i Dubai. Nu verkar dörren ha öppnats, två andra tjejer är redan på väg. Foto: ERKKI SANTAMALA

Johanna och Jenni kommer ursprungligen från Stockholm respektive Liljendal i Nyland, men sedan två år tillbaka studerar de vid Högskolan på Åland där de läser hotell och administration. I utbildningen ingår en sex månaders utlandspraktik. Det vanliga är att man gör den här praktiken i europeiska länder som Tyskland och Irland, men Johanna och Jenni åkte längre bort.

– Vill man arbeta inom hotellbranschen tycker jag att man skall man praktisera i Dubai. Så jag började leta efter en praktikplats där och till slut fick jag napp på Grand Hyatt Dubai, berättar Johanna.

Det visade sig snabbt att hotellet kunde ta emot en praktikant till.

– Så jag åkte med. Johanna gjorde sin praktik inom hotellet, jag inom restaurangdelen, så det blev två helt skilda praktiker trots att vi var på samma ställe, säger Jenni.

Stenrika

Grand Hyatt Dubai är ett av de största hotellen i landet. Med sina 674 rum är det också ett av de största inom Förenade Arabemiraten.

– Det är ett så kallat businesshotell där det bodde mest affärsmän. Det var meningen att de skulle kunna ta med sina familjer och bo där medan de arbetade. Därför fanns det allt som behövdes för att de skulle kunna leva gott, till exempel alla sorters sporter och daghem där barnen kunde vara, berättar tjejerna.

Tjejerna berättar att de som bor i Dubai är stenrika.

– Sedan finns det gästarbetare som arbetar åt dem, och folk som flyttat in från andra länder, för att göra karriär. Det är nämligen därför man flyttar till Dubai, för att tjäna pengar eller för att klättra på karriärstegen. Har man väl arbetat i Dubai öppnas dörren till hotellbranschen i alla andra länder.

Tung arbetsbörda

Tjejerna fick under sin tid i lyxlandet inte mycket fritid.

– Vi arbetade sex dagar i veckan, minst nio timmar per dag. Men de sa redan från början att de hade höga förväntningar på praktikanterna, så vi var förberedda.

Under den lilla fritid de hade passade tjejerna på att se sig omkring i landet.

– Jag gick mycket på restauranger. Jag älskar att äta ute och man lär sig en hel del av att gå ut på olika ställen. Mycket festande blev det däremot inte, man behövde spara krafter för att orka jobba, säger Jenni.

I restaurangen. Jenni arbetade i hotellets restaurangdel. Långa dagar, minst nio timmar, hörde till det normala. Foto: PRIVAT

Enormt. Med 674 rum är hotellet Grand Hyatt Dubai landets största. Gästerna utgörs främst av affärsmän och deras familjer. Foto: PRIVAT

Vanlig syn. Överallt i Dubai byggs det nytt. En sådan här gatubild är med andra ord en vanlig syn. Foto: PRIVAT

Hem för 3000. Johanna och Jenni bodde under vistelsen i Dubai i den hotellägda byn Sahari village. Där bodde totalt 3.000 anställda, varav 1.500 arbetade på tjejernas hotell, resten på två andra Hyatt-hotell i närheten. Foto: PRIVAT

Johanna i sin tur nämner att hon åkte på flera utflykter för att få se mer av området.

– Och så passade man på att vara på stranden. På slutet gick det inte, då var det 50 grader varmt, det gick inte ens att gå på sanden, man brände upp sig.

Shoppingen är också något tjejerna nämner.

– Det finns fantastiska shoppingmöjligheter, allt från billiga basarer till alla designers man kan tänka sig.

Vad var då det bästa med Dubaivistelsen?

– Att man lärde känna så många människor och alla kontakter man knöt. Dessutom lärde man känna så otroligt mycket folk från olika kulturer och religioner, en erfarenhet som är mycket värd både för livet och inom den här branschen. Vi kan verkligen rekommendera andra att åka dit på praktik, säger tjejerna.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Pool. I Safari village fanns en pool att svalka sig i. Skönt, med tanke på att temperaturen när tjejerna lämnade Dubai i juni låg på 50 grader.

Veckans gäst: The last gentleman, NyGammalt-skapare

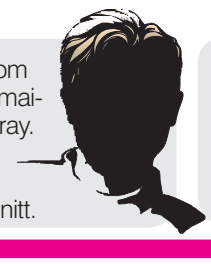

Lyssnar på just nu: Har inte några speciella favoriter just nu men jag gillar 80-talsmusik och trance. En låt som jag alltid går igång på är Warp Brothers I will survive.
För övrigt... Planerar jag att göra några till avsnitt av NyGammalt men just nu har jag mycket att göra så det kan dröja ett tag. Finns det någon som har idéer på lustiga nyheter får ni gärna maila dem till mig på thelastgentleman@spray.se. Jag vill också passa på att tacka för alla positiva kommentarer och all feedback som jag fått på mina två första avsnitt.

Malin Lundberg

Lyssnar på just nu: Working class hero med Greenday. En av 24 Lennon-låtar på dubbel-cd:n Make some noise - save Darfur. Syftet med skivan är att uppmärksamma människorättskrisen som råder i Darfurregionen i Sudan. Videon till låten lyckas verkligen med det. Ögonen tåras.
För övrigt... är det fortfarande lika roligt att se folk göra bort sig under Idol-auditions. Herregud, folk har verkligen ingen självinsikt.

Tv-hösten är här

I takt med att kvällarna blir mörkare fylls tv-tablåerna av nya och gamla tv-serier. Men vad är värt att titta på? Nöje försöker kartlägga tv-höstens flippar och floppar.

TV1 & TV2
Andra Avenyn

Svt:s största dramasatsning någonsin. Serien startar den 23 september och visas tre kvällar i veckan. Den handlar om några ungdomar som är på väg in i vuxenlivet. Tittarna får följa karaktärerna genom drömmar, konflikter, kärlek och bekymmer.

Peter Falck som tidigare varit med och skapat serier som Varuhuset, Rederiet och Tre Kronor ligger bakom serien. Med andra ord kan det vara värt att ge Andra Avenyn en chans.

Mia och Klara

Humorserie i åtta delar med **Mia Skäringer** och **Klara Zimmergren** som tidigare gjort Roll On i P3. Serien bygger på karaktärsdrivna sketcher och en övergripande historia om Mia och Klara. Regissör är **Dan Zethraeus** som också ligger bakom Robins, Anders & Måns och HippHipp!.

Kan nog vara riktigt rolig.

Isprinsessan

En tvådelad dramaserie baserad på **Camilla Läckbergs** succébok Isprinsessan. Filmatiseringar brukar aldrig vara bättre än böckerna de baserar sig på, men har ni ännu inte läst Läckbergs böcker och gillar ni kriminalserier kanske det här är något för er.

Svt visar också en filmatisering av Läckbergs Predikanten.

Svensson, Svensson

Svt:s gamla komediserie återkommer med 13 nya avsnitt. Efter tio år med Svenssons känns det ändå som att det räcker. Byt kanal.

TV4
Heroes

Tv 4 satsar stort på amerikanska succéserien Heroes i höst. Tittarna får följa seriens huvudpersoner när de upptäcker att de besitter övernaturliga krafter och hur de senare försöker förhindra en katastrof med hjälp av dem.

Hösten 2006 hade serien premiär i USA och snabbt blev den landets mest sedda serie. Första avsnittet här visades i onsdags och det imponerade inte särskilt på er nöjesredaktör, men man måste nog ge serien en chans till, det sägs ju att den skall vara fenomenal.

Idol

Idol är fortfarande roligt, särskilt audition-turnén. Det finns inte mycket som är roligare än att krypa ihop i soffan och skratta åt falsksång och bristande självinsikt. Absolut värt att titta på.

Survivor

Amerikanska motsvarigheten till Expedition Robinson. I tretton delar visar TV4 den första säsongen av jänkarnas serie. Vi tappade intresset för Robinson för många år sedan. Knappast blir det bättre på engelska.

Långkörare. Cityakuten kommer tillbaks med nya avsnitt på tv 3 i höst. Shane West och Scott Grimes är två av huvudrollsinnehavarna. Foto: WARNER BROS

Bonde söker fru

Linda Isacsson drar på sig stövlarna och ger sig ut bland Sveriges bönder i höst igen. TV4 fräschar upp konceptet lite grann genom att ta med kvinnliga bönder, men jag är ändå tveksam till om programmet inte har gjort sitt i rutan. Tror jag tänker bojkotta.

TV3
Cityakuten

Långköraren bland sjukhusserierna är tillbaks. Man skulle kanske tro att Cityakuten efter otaliga år i tv-rutan skulle ha tappat stinget, men icke. Är det någon sjukhusserie som är värd att se i höst är det just denna.

Prison Break

I slutet av oktober är Prison Break tillbaka med säsong tre. Det sägs att säsong två var sämre än ettan. Frågan är om snygga **Wentworth Miller** fortfarande räcker för att folk skall orka följa serien.

Top Model

Säsong åtta av modell-dokusåpan visas som bäst på trean. Tjejerna är spinkigare och skräningare än någonsin och ärligt talat börjar vi tröttna på **Tyras** dramatiska "you´re still in the running towards becoming America´s next top model". Nej, bättre saker kan man ägna sin tid åt.

Allt för byn

Realityserie där ett par eldsjälar i jämtländska orten Hammarstrand försöker blåsa liv i hembygden. Under hösten ska de sätta ihop en ensemble och skapa en revyföreställning. Alla byns 1100 invånare måste engageras i uppdraget för att det skall lyckas. Det här blir nog det program som slår ut Bonde söker fru. Spinner vidare på "lantis-temat" men med ett fräschare koncept.

Källor: www.svt.se, www.tv4.se,www.tv3.se

FRÅGELÅDAN

I dag är det Sofia Jansson från Jomala Buskböle som ger sig i kast med Nöjes frågelåda.

Sofia är 23 år och hon studerar statskunskap vid Åbo Akademi. På fritiden gillar hon att spela innebandy och umgås med sina kompisar.

Vilken fråga skulle du driva om du var politiker för en dag?
– Jag skulle höja studiebidraget och införa mer rabatter för studerande.

Vilket är ditt favoritklädesplagg?
– Mina yllesockor! De använder jag hela tiden på nätterna när jag skall sova, även på sommaren om det inte är jättevarmt. Den här sommaren har jag i alla fall fått ha dem jämt.

Vilken är din favoritseriefigur?
– Bamse, han är ju starkast. Och så finns det en rolig snapsvisa om honom också.

BMW, Volvo eller Lada?
– Då måste jag nog säga BMW eftersom jag brukar få låna min bror **Håkans** BMW ibland.

När blev du senast riktigt överraskad?
– När en kompis trillade ner i ett dike på Kökar och det visade sig att hon ändå inte hade brutit något ben i kroppen. Jag trodde helt allvarligt att hon hade slagit ihjäl sig.

Vilken är din favoritlåt just nu?
– Whiskey lullabye med **Brad Paisley** och **Alison Krauss**. Det är en lugn och fin låt, bra för stressiga hjärnor.

Vilket är ditt favoritämne i skolan?
– Jag har inte det ämnet längre, men förut var det historia. Särskilt på **Dan Nordmans** lektioner, även om jag bara hade en kurs med honom i Lusse.

Vilka tre egenskaper är du mest nöjd respektive missnöjd med hos dig själv?
– Jag har ett bra minne när det gäller onödiga detaljer och saker, och så är jag ordningsam. Mamma säger att jag är ekonomisk och att det är en bra egenskap, men det låter ju som att man är snål... Dåliga egenskaper är att jag ofta blir ganska blyg och tystlåten när jag är med folk som jag inte känner och sedan kommer jag aldrig ihåg folks namn eller ansikten. Plus att jag ofta retar upp mig på småsaker.

Har du några fobier?
– Småkryp och sådant. Antingen slår jag ihjäl dem, annars får någon annan komma och bära ut dem åt mig.

Vem är din bästa vän?
– Jag får nog säga mina fem närmaste tjejkompisar, **Lina**, **Linda**, **Anna**, **Sofie** och **Malin**.

Text och foto: MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Krönika / Alex Weststrom

Sockmetoden ger frid

Vardagen har anmält sin närvaro och även övertygat åtminstone mig att det är den som bestämmer över livet en tid fram över. Kan låta aningen drastiskt, mest för att det är drastiskt. Jag vet inte med er (jag känner er inte, vet inte ens namnet på de flesta av er) men jag har en väldigt precis morgonrutin med föga utrymme för avvikande aktiviteter.

Rutinerna tar vid där sömnen tar slut. Stiga upp (stiga upp alldeles för hastigt, det svartnar framför ögonen och jag ramlar ner i sängen igen). När jag väl lyckas ta mig upp i en för hjärnan satisfierande hastighet vinglar jag vidare mot toaletten, där sitter jag sedan och uträttar saker och lär mig innehållsförteckningen på mammas hårmousse.

Nu har ju jag turen att vara född och uppvuxen i en familj, vars föräldrar har ett förflutet inom restaurangbranschen. Detta leder oundvikligen till att jag stött på aningen mer exotiska rätter vid middagen än hesburgermänniskorna. Detta smittar även av sig till frukosten då jag nästan varje morgon får frukosten serverad. Nu tänker ni säkert något extremproletäriskt, att "usch och fy vilken bortskämd pojke det där var då!"

Jag kan faktiskt laga frukost själv, det hela handlar om rationalisering och tidsoptimering, men vi inte ska fördjupa oss mer i det.

Jag är fortfarande helt bedövad i kroppen eftersom jag ännu inte haft tid att få vakna, utan apatiskt lunkat från station till station i mitt hem.

Frukosten måste ätas med ett tempo snäppet över medel för att allt ska klaffa. Går det för långsamt någonstans måste jag ta igen det vid någon annan anhalt. Det är nämligen så finurligt planerat att jag cyklar till skolan med min trogna följeslagare och vän sedan spiderman- och mumintiden.

Hinner jag inte gå ut samtidigt som han, är han borta med vinden. Jag är helt enkelt tvungen att utföra allt enligt samma tidsschema varje dag.

Frukosten klar, pang säger det, så är man på väg till badrummet för att, med hjälp av artificiella ämnen, förbättra sin hygien. Där trängs man vanligtvis med de kvinnliga medlemmarna av familjen, som av någon underlig anledning tycker det är viktigare att kamma ögonbrynen eller whatever de gör, än att jag får tillgång till att nyttja toaletten (jepp, än en gång, att äta snabbt sätter sina spår).

När man väl lyckas ta sig därifrån kan man börja klä på sig. Där står jag fortfarande med gul gegga i ögonen och försöker sikta rätt med huvudet i tröjan. Ta på sig byxorna. Nu kommer det. Sockorna. Det här har man väntat på hela morgonen. Då man får sätta sig ner, andas ut lite, hinna vakna. Och dra på sig strumporna. Efter allt jäktande kan man äntligen pusta ut. Den person som sade att det är detaljerna som räknas, hade rätt. Däremot den som sade med en avfärdande suck; "Detaljer, detaljer..." hade fel.

Det är så förbannat skönt att ta på sig strumpor, ni borde prova någongång.

Funkar bäst efter stress. Jag undrar om detta skulle kunna användas mot utbrändhet. Ett rum fyllt med sockor, en säng och ens bara fötter.

Häng med MOTIONERA och vinn!

Lugn träning. Benita Strömberg tränar för att hålla hälsan i trim.
Foto: ANDREAS DIENERT

”Det är himla kul”

MOTION. Det är lugnt på Tränings-verket. Veckans motionär Benita Strömberg, 58, tränar armarna. Hon gör det lugnt och försiktigt. I bakgrunden hörs lite musik.

Benita Strömberg från Sund berättar att hon tränar mest för hälsans skull. Det blir lite olika rörelser för att förbättra stadgan i kroppen så att hon inte ska slita ut sig. Men det blir inga tunga vikter.

– Jag har alldeles nyss börjat träna och är här varannan dag, säger hon. Jag har hållit på i en månad ungefär.

Men riktigt varannan dag har det inte blivit. Nästan direkt blev Benita förkyld. Men nu är hon tillbaka både på jobbet och i träningshallen.

– Jag jobbar på Alko och så målar jag, säger hon.

Dessutom berättar Benita att hon brukar gå på kurser, mest om målning.

Har du märkt någon skillnad sedan du började träna?

– Bara att det är himla kul.

Har du hört talas om Nya Ålands motionskort?

– Nej, men det skulle jag kunna hämta.

Benita pustar ut, pratar lite med personalen och fortsätter sedan träna.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax

Motionskort finns att hämta hos:

- Ålands TV
- GeFoto
- Sportcenter
- Träningsverket
- Telebutiken
- Mariebad
- Avancia
- Expert Strandbergs
- Viking Line Storagatan
- Snickarbyxan

och på följande ställen:

- Nya Åland
- Godbyhallen
- Vikingahallen
- Bollhalla
- Idrottsgården
- Baltichallen

• FRITIDSKLÄDER •
Fleece
29,90€
TEL. 15 561
SNICKARBYXAN
Ålandsvägen 35

www.traningsverket.fi
TRÄNINGSVERKET
Träning för alla.
Ålands modernaste träningscenter!
ÖPPETTIDER
Må/On/To 09.00-21.00
Ti 06.45-21.00
Fre 06.45-20.00
Lö 11.00-16.00
Sö 12.00-16.00
info@traningsverket.fi +358 18 23003

MARIEBAD
MARIEHAMNS STAD
Badhuset för motion och rekreation.
Relaxavdelning för grupper.
Tfn 531 650

MOTIONSKORT

MOTIONERA 1.9-31.10 OCH VINN 150€

1) Datum:	2) Datum:
3) Datum:	4) Datum:
5) Datum:	6) Datum:
7) Datum:	8) Datum:
9) Datum:	10) Datum:
11) Datum:	12) Datum:
13) Datum:	14) Datum:
15) Datum:	16) Datum:
17) Datum:	18) Datum:
19) Datum:	20) Datum:

Skriv datum i en ruta för varje gång du motionerat minst 30 minuter. Anteckna också vad du gjort, exempelvis promenad 2 km. När du fyllt i hela kortet och skickat in det till Nya Åland deltar du i dragningen av **fina priser**, eller vad sägs om ett presentkort värt **150 €**. När motionskortet är fullt börjar du på ett nytt och ökar därmed din vinstchans!

Ditt motionskort skickar du till Nya Åland, PB 21, 22101 MARIEHAMN eller lämnar in det till vårt kontor på Uppgårdsvägen 6. Du har tid på dig att fylla i motionskortet 1.9-31.10.2007. Korten bör vara Nya Åland tillhanda senast måndagen den 5.11.2007. **LYCKA TILL!**

Namn: .....

Adress: .....

Telefon: .....

Nya Åland

Köksartiklar med Disney-motiv
Vi är inte nöjda förrän Du är nöjd...
AB ÅLANDS TV
Storagatan 9 Tfn 12 629

DIN SPORT & FRITIDSBUTIK!
79€
Norm. pris 109 €
Columbia Sportswear Company
SPORT center
NORRAGATAN 5
tfn 16 489, fax 16 589.
Öppet 9-17.30 lörd. 10-14

Motion ger kraft och glädje!
Åland AVANCIA Sportcenter
Strandgatan 31, tfn 15 215, fax 15 226
www.avancia.nu

Viking Club erbjudande med Ålandsfärjan
BILPAKET
Personbil + 1–5 personer
10,80
Produktkod ÅCBIL
Enkelresa 5,40
Gäller 1.9–31.12.2007
VIKING LINE
www.vikingline.ax

Stans största urval av FLAT-TV:n
Betala bekvämt med EXPERTKREDIT
expert STRANDBERG
Ekonomiegatan 3 Tel 14 400
vardagar 9-17 lördagar 10-14

Ålands Idrottscenter
ÖPPET
Vardagar kl 12.00-22.00
Helger kl 12.00-18.00
MORGONSIM
Kl 06.00-10.00 tisdag & fredag
Kassan stänger en timme före
Tel 41 555

MP3-spelare
39€
Storagatan 6
tfn 27 448
www.telebutiken.ax
TeleButiken Mariehamns Telefon Ab

Liten kamera till slimmat pris
SAMSUNG
Digimax L70
7,1 milj pixel
2 års garanti
Stor skärm
199€
inkl originalväska
GEFOTO Gerhard's Foto Ab
Sittkoff Torggatan 13 A, tel 14 623
www.gefoto.fi

GSM Suomi, som utlovar billiga priser och nya slags abonnemang, ger sig in i kampen om kunder i Finland. GSM Suomi inledde sin verksamhet i början av månaden och hoppas få kunder genom aggressiv marknadsföring.

riksnytt

Fyra allmänna pensionsfonder i Sverige äger aktier till ett värde av 1,5 miljarder kronor (160 miljoner euro) i bolag som tillverkar kärnvapen och klusterbomber. Det skriver tidningen Dagens Industri som har granskat AP-fondernas aktieportföljer.

Finländarna äter sunt – men dricker osunt

HELSINGFORS. Finländarna äter allt sundare än förr, men de regionala skillnaderna kvarstår alltjämt.

Den lappländska mannen bryr sig inte om grönsaker och den österbottniska mannen dricker inte fettfri mjölk. I Satakunta konsumerar man mer smör än i det övriga landet. Kvinnor har tillägnat sig sundare matvanor än män, och det gäller hela landet.

Folkhälsoinstitutets undersökning grundar sig på information om cirka 5.000 vuxna finländares levnadsvanor under åren 1978-2005.

Kvinnor i huvudstadsregionen är föregångare när det gäller sunda matvanor, men de dricker nästan lika mycket alkohol som männen i landet i genomsnitt.

Alkoholkonsumtionen har ökat i hela landet men mest alkohol dricker män i huvudstadsregionen. Män som dricker mindre än åtta alkoholdoser och kvinnor som dricker mindre än fem alkoholdoser finns flest på västkusten.

Sund kost. Finländarna har bättre matvanor än dryckesvanor. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Hjälm och säkerhetsbälte

Rökningen bland män har minskat i stort sett i hela landet redan under en längre period. Undantagen är Kajana och Lappland, där rökningen bland män till och med ökat under det här årtusendet. Kvinnor har också börjat röka mer på flera håll. Mest röker kvinnor i Nyland och Lappland.

I undersökningen utreddes också trafikbeteendet. Kvinnor i huvudstadsregionen använder cykelhjälm och säkerhetsbälte flitigast. Säkerhetsbältet används rätt allmänt även i baksätet, men kvinnor gör det oftare än män. Däremot slarvar män på västkusten med både cykelhjälm och säkerhetsbälte.

På väg uppåt

Övervikt är vanligt i hela Finland. Flest överviktiga personer finns i Södra Österbotten, Egentliga Tavastland och i Satakunta. Folk i huvudstadsregionen lider mindre av övervikt, men även där är man på väg uppåt.

Reformen av folkhälsolagen förpliktar kommuner att följa med sina invånares hälsa. Uppgiften kan vara tung för små kommuner och därför rekommenderar Folkhälsoinstitutet ett intensivare samarbete på landskapsnivå. (FNB)

Copterline återupptar trafiken till Tallinn

HELSINGFORS. Efter nyår går det igen att ta helikoptern till Tallinn när Copterline återupptar trafiken. Helikoptrarna har hållits på marken sedan i juni i fjol, men nu fortsätter verksamheten med nya ägare och ny ledning.

Vd:n **Jerker Molander** säger att målet är ställt på 8.000 flygningar och 75.000 passagerare om året. Det skulle innebära ett hopp tillbaka till toppsiffrorna för några år sedan.

– Vi kommer att flyga sju dagar i veckan, men till en början begränsas verksamheten av materielen, sade Molander på en presskonferens på Artholmen i Helsingfors på onsdagen.

Copterline har beställt två nya Agusta AW139-helikoptrar från Italien. De tar 15 passagerare var. Den första tas i bruk i början av nästa år, den andra nästa sommar. Helikoptrarnas värde går på 20 miljoner euro. Tack vare de nya helikoptrarna förkortas restiden med en minut till 17 minuter. Om biljettpriserna ville Molander ännu inget yppa.

Det gick länge bra för Copterline, men helikopterolyckan som krävde 14 personers liv förändrade allt. Passagerarantalet störtdök efter att Sikorsky S-76-helikoptern kraschade i Finska viken i augusti 2006. Den tekniska undersökningen av olyckan pågår fortfarande.

Olyckan har lett till en rättsprocess mellan Copterline och helikoptertillverkaren Sikorsky i New York. Bolagen tvistar om orsaken till olyckan.

Aktiemajoriteten i Copterline såldes på onsdagen till en finländsk placerargrupp där de största ägarna är **Ilkka Herlin** och Ilmarinens placeringsfond. Styrelsen leds av **Mona Björklund**. (FNB)

Ekonomi

ECB lämnade räntan oförändrad

FRANKFURT. Europeiska centralbanken (ECB) håller sin styrränta kvar på 4,00 procent. Ännu i augusti räknade de flesta analytiker med en räntehöjning. Men prognoserna ändrades då den amerikanska bolånekrisen inte visade tecken på att mattas av.

ECB-chefen **Jean-Claude Trichet** sade på torsdagen att fluktuationerna på finansmarknaderna har ökat osäkerheten också inom euroområdet. Centralbanken kommer därför att noga följa med hur läget på marknaderna utvecklas.

På marknaderna har man väntat sig att ECB kommer att höja styrräntan till 4,25 procent under de närmaste månaderna om läget på finansmarknaderna lugnar sig.

– Jag tolkade hans tal som så att ECB vill och också tänker höja styrräntan åtminstone en gång bara marknaden lugnar sig och ECB får mer information om vilken riktning ekonomin går mot, sade OP-gruppens chefsekonom **Timo Lindholm.**

42 miljarder i lån

ECB har de senaste veckorna lånat ut ovanligt mycket pengar till bankerna för att lugna ner läget på finansmarknaden efter bolånekrisen i USA. Efter en kort paus var det dags igen på torsdagen då ECB lånade ut drygt 42 miljarder euro.

ECB:s styrränta styr i stor utsträckning också nivån på referensräntan euribor. På torsdagen låg 12 månaders euribor, som allmänt används i bostadslån, på 4,78 procent. Euriborräntan har höjts av läget i USA och räntan väntas sjunka närmare styrräntan när läget kring bolånekrisen i USA klarnat. (FNB–Reuters)

Världen just nu

Pavarotti död

ROM. Den världsberömde italienske tenoren Luciano Pavarotti har avlidit.

Den 71-årige Pavarotti avled i sitt hem tidigt på torsdagsmorgonen , meddelar hans manager **Terri Robinson**.

Pavarotti led av cancer i bukspottskörteln och hans tillstånd förvärrades snabbt under de senaste dygnen. Hans njurar hade slutat fungera och han var medvetslös. I slutet av augusti hade han lämnat sjukhuset för att vårdas hemma i stället.

Italienska regeringen planerade att belöna den världsberömde tenoren senare denna vecka med ett kulturpris.

– Detta pris fyller mig med glädje och stolthet, hade Pavarotti sagt om den kommande utmärkelsen enligt nyhetsbyrån Ansa.

Pavarotti har varit världsberömd sedan 1963, då han uppträdde på Covent Garden i London. Kort därefter talades det om hans bärande tenorstämma i hela operavärlden. Hans sista framträdande blev på invigningen av vinter-OS i Turin, där han framförde Puccini-arian Nessun Dorma. (FNB–AFP–Reuters)

Tyska polisen söker terrormisstänkta

BERLIN. Den tyska polisen spanar efter tio medbrottslingar till de tre terrormisstänkta män som greps tidigare denna vecka, meddelade en talesman för inrikesministeriet på torsdagen.

Männen misstänks ha planerat massiva bombattacker mot amerikanska mål i Tyskland.

– Terrorattacker kräver förberedelse. Vi försöker hitta alla som arbetade i det dolda, sade vice inrikesminister **August Hanning** till den tyska televisonen ARD.

Hanning sade att de efterlysta är tyskar, turkar och av andra nationaliteter. Polisen spanar efter dem i Tyskland och utomlands.

Polisens specialenhet anhöll i tisdags tre män misstänkta för att ha förberett ett terrordåd. Av dem är två 28-åriga tyskar och en är en turk på 21 år. Huvudgärningsmannen tros vara bland de gripna. Mannen har bott i Neu-Ulm i Bayern och varit verksam i islamistiska extremistkretsar som polisen hållit ett öga på i månader. (FNB–DPA–AFP)

Bush och Hu i klimat-samtal

SYDNEY. USA och Kina försökte finna ett gemensamt förhållningssätt till hur klimatförändringarna bör tacklas då ländernas presidenter möttes i Sydney i Australien på torsdagen. USA:s president **George W. Bush** och Kinas president **Hu Jintao** tog upp klimatfrågan i sina samtal inför det möte som Apec, organisationen för Asiens och Stillahavsregionens länder, håller där under veckoslutet.

Bush sade att länderna vill arbeta gemensamt för saken. Kina har dock inte accepterat att just Apec skulle bli den centrala aktören i kampen mot klimatförändringen. Kina skulle föredra att klimatförhandlingarna skulle ske i FN:s regi.

– Vi hyser starkt hopp om att Sydney-deklarationen ska ge fullt stöd åt att FN:s klimatavtal forfarande ska vara huvudkanalen för det internationella arbetet mot klimatförändringarna, sade Hu på en presskonferens.

Kina är i färd med att gå om USA som världens största producent av drivhusgaser men ligger långt ifrån i utsläpp per capita. (FNB–Reuters–AFP)

Flygräd mot civila i Bagdad

BAGDAD. Fjorton sovande civila dödades när den amerikanska armén besköt en stadsdel i Bagdad natten till torsdagen, meddelade de irakiska myndigheterna.

USA:s armé sade att flygräden riktade sig mot shiitiska extremister. Enligt armén var de förstörda husen ”fiendefästen”.

Tjänstemän vid det irakiska inrikesministeriet sade att amerikanska stridshelikoptrar besköt hus i stadsdelen al-Mansour i västra Bagdad mellan klockan 2 och 3 på natten.

– Attackerna ägde rum då folk låg och sov. Det förekom inga strider. Området hade varit lugnt, sade en tjänsteman vid inrikesministeriet, som ville vara anonym.

Förutom de 14 dödade skadades minst tio personer i bombardemanget. (FNB–AFP)

Tidningar ifrågasätter Reinfeldt

STOCKHOLM. Statsminister **Fredrik Reinfeldts** ledarskap ifrågasätts i flera tidningsledare i Sverige efter försvarsminister **Mikael Odenbergs** avgång.

Dagens Nyheter, med beteckningen liberal, hävdar att moderaterna börjar att framstå som regeringens svagaste länk och att Odenbergs avgång ”kastar en skugga över Fredrik Reinfeldts ledarskap”.

”Väljarna frågar sig förstås hur alliansen ska hålla samman när inte ens moderaterna lyckas göra det inbördes.” DN konstaterar att finansminister Anders Borg nu framstår som regeringens och moderaternas starke man.

Aldrig har en svensk försvarsminister avgått under så uppseendeväckande former, skriver oberoende socialdemokratiska Aftonbladet, och slår fast att det är ”ett dramatiskt misslyckande för statsminister Fredrik Reinfeldt och att det reser allvarliga frågor om statsministerns ledarskap och regeringsduglighet.”

Svenska Dagbladet, som kallar sig obunden moderat, anser att Reinfeldts trovärdighet är skadad. ”Fredrik Reinfeldt säger sig vara övertygad om att man kan spara så här mycket utan att det äventyrar försvarets uppgifter, men det är svårt att se vad han grundar sin övertygelse på.” Samtidigt får Odenberg beröm för att ha visat stort civilkurage genom att avgå. (FNB–TT)

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

Medellivslängden för en man i Sverige ligger på 78 år, vad tror du den ligger på om 100.000 år?

FILIP HAMMAR OCH FREDRIK WIKINGSSONS LITE ANNORLUNDA FRÅGA TILL LARS LAGERBÄCK OCH ZLATAN IBRAHIMOVIC PÅ PRESSKONFERENSEN INFÖR EM-KVALET MELLAN SVERIGE OCH DANMARK.

Första värdemätaren för IFK

ISHOCKEY. Med drygt två veckor kvar till seriepremiären, spelar IFK Mariehamn sina första träningsmatcher för säsongen i helgens cup i Islandia.
– Det är viktigt för oss att se var vi står i dag, säger tränaren Mikael Rosbäck.

Träningsmatchar. I helgen ställs IFK Mariehamn mot andra motståndare för första gången den här säsongen. Bilden är från en match mot Karhu HT, som återfinns i Västkustligans division III även i år. Foto: JONAS EDSVIK

Femlagsturneringen Ålandhotelscup avgörs i Islandia under helgen. IFK Mariehamn representerar hemmafärgerna och räknar med några tuffa drabbningar mot de svenska division III-lagen Älvkarleby, Säter och Västerhaninge. Från riket kommer Närpes Kraft, ett division II-lag med sikte på att stiga en division den här säsongen.

– Klarar vi av någon seger mot något av lagen ska vi vara glada, säger Mikael Rosbäck.

Laget har tränat på is sedan 2 augusti, men har ännu inte en enda träningsmatch i benen. Därför blir helgens matcher en viktig värdemätare.

– Vi har tappat sju av våra backar, så nästan hela backbesättningen är ny för i år genom unga pojkar som klivit upp i herrlaget, plus att vi omskolat några av våra andra spelare.

Anfallet är desto stabilare, bortsett från den notoriske målskytten **Daniel Sederström** som aviserat att han eventuellt ställer skridskorna på hyllan.

– Men vi har fått hit en Närpeskille (**Daniel Gullans**) som spelat 5-6 säsonger med herrlaget där. Även målvaktssidan är stabil, vi hade ju en av Västkustligans bästa målvakter förra säsongen, så jag är inte orolig, säger Rosbäck.

Omgjord serie

Förra säsongen gjorde IFK comeback i Västkustligans division III, i år vet laget mer om det väntade motståndet.

– Men serien är omgjord i år genom att man delat upp division III i en övre och en nedre serie från början. Vi är med i den övre där man kan stiga till division II med en gång, men det betyder också att det är en svårare serie med de bra lagen ur trean och några som tidigare spelade i tvåan. Men det här är bättre, nu finns det inga matcher där vi kan vinna med 10–0, sådant ger ingenting, säger Mikael Rosbäck.

IFK spelar sina matcher på lördag klockan 9.30 mot Älvkarleby, 14.00 mot Närpes och 20.00 mot Säter. På söndag morgon 09.00 avslutar laget cupen mot Västerhaninge.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Röd Granit vann i fina förhållanden

SEGLING. Det rådde fina förhållanden i Västerhamn när Åländska segelsällskapets 16:e onsdagssegling för säsongen genomfördes. De som uttnyttjade de sydliga vindarna bäst var **Henrik Lundberg** och **Christian Johansson** i Röd Granit som höll undan hela vägen. Tvåa kom Lila Marlene med **Henrik Johansson** och **Marcus Lindström** följd av Casinopaf med **Daniel Mattsson** och **Johan Nyström**. Leder totalt, med tre planerade seglingar kvar för 606:orna, gör Casinopaf före Röd Granit och Lila Marlene. (mt)

Sport på gång

FREDAG-LÖRDAG

Idrott
Mariebad, WHA, Idrottsgården
Idrottsmästerskap för utvecklingsstörda: Fredag 18.00 simning, lördag 09.00 parad Torget-WHA, 10.00 friidrott, 14.00 bowling.

LÖRDAG-SÖNDAG

Ishockey
Islandia
Åland Hotels Cup: Lördag 9.30 IFK-Älvkarleby, 14.00 IFK-Närpes, 20.00 IFK-Säter, söndag 09.00 IFK-Västerhaninge.

Golf
Eckerö golf
Klubbmästerskap: Lördag 12.00 korthål, söndag 12.00 långhål.

LÖRDAG

Folkrace
Vessingsboda
ÅM: 11.00, deltävling sex.

Fotboll
Sportkila
Division IV: 17.00 Sunds IF-RP-67.
Wiklöf Holding Arena
Division VI: 15.00 IF Österns-kamraterna-Skuttunge SK.
Solvallen
Division VII: 14.15 Eckerö IK-IF Ferro.

Segling
Österhamn
Septemberpokalen: 12.00 första jaktstart.

Friidrott
Bengtsböle IP
Castorama: 16.30.

Inlines
Wiklöf Holding Arena
Åland Inline Marathon: 16.30.

SÖNDAG

Golf
Kastelholm
Kalmers-Nokia Open: 12.00 Slottsbanan, slaggolf.

Orientering
Vikingahallen
OL-cup: 13.00, final.

Hästsport
Sleipner
Ålandscupen: 09.00, deltävling 1 i dressyr.

Idrott
Breidablick
Finströmsdager: 13.00-15.00 diverse idrottsaktiviteter.

Sportens kom ihåg

IFK-hockey: A-pojkarna har föräldrarmöte torsdag 13 september 20.00 i kaféet.

LIF/ÅID-friidrott: Castorama på BIP lördag 16.30. Anmälan på plats senast 16.00.

MPF-bowling: ”Höstmöte” på Idrottsgården måndag 10 september 14.00.

MLK-tennis: För er som vill resa till Stockholm och se semifinalerna i Stockholm Open den 13 oktober så är sista anmälningsdagen den 14 september på Bollhalla.

RK Sleipner: Dressyrtävling med Ålandscupen del 1 på söndag 09.00. Klasser: Program för debutantfälttävlan (kort bana, Cup LC, ekipage som ej startat LB), LB:0 finskt 2000 (cup LB), LA:1 finskt 1983 (cup LA, träns), LA:2 finskt 2003 (fri betsling). Domare Lena Halen, Helsingfors. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast tisdagen 4 september 20.00. Proposition på hemsidan www.sleipner.aland.fi. Frågor till Sleipner eller Marie 0457-3424969.

RK Sleipner: 30+ cup söndagen den 16 september 13.00. Dressyr LC:2 finskt 2000 – LB:0 finskt 2000 – LA:1 finskt 1983 + hoppning 20 – 60 – 80 cm. Cupen = 1 klass dressyr + 1 klass hoppning. Öppen för ryttare 30 år och äldre. Grillmiddag efter tävlingen. Mer info på hemsidan. Anmälan till Sleipner 13418 eller sleipner@aland.net senast onsdagen den 12 september. Frågor till Sleipner el Marina 040-5762396.

SIF, IFF, IFFK-friidrott: Kom ihåg klubbkampen på Breidan söndag 16 september. Start 15.00, anmälningar från klockan 14.30. Gren: Terränglopp 1 kilometer. Saft och korv.

ÅBSK-agility: Lördag och söndag hålls en introduktionskurs i agility på plan i Torp. Tid 12.00-16.00 båda dagarna. Hunden bör ha fyllt 1 år. Anmälan och frågor till Gerda, telefon: 31308 eller mail: gerda.peter@vantenn.net Anmälningsavgift för medlemmar 10 euro betalas in på ÅBSK:s konto 660100-2100048. För icke-medlemmar 20 euro.

ÅID-friidrott: DT stav på WHA onsdag 12 september 18.30.

ÅMK- folkrace: Tävling på lördag 11.00. Anmälning görs till Sandra 040 70 89 882 eller http://home.aland.net/folkracealand. Senast torsdag 18.00. Annars dubbel avgift.

IFK syns på tv mer och mer

FOTBOLL. IFK Mariehamn är med i tv allt mer. Nya mätningar visar att IFK varit i bild hela 9 timmar och 47 minuter fram till sista juni. Det är nästan två timmar mer än hela förra säsongen. Även synligheten i de ledande finska tidningarna har ökat. Bara på bild har IFK framträtt 47 gånger. Troligtvis kommer även här helårssiffrorna öka. I juli stod IFK Mariehamn för hela 15 procent av de åländska pressträffarna i finsk media.

Samtidigt räknar Tipsligan med en publikökning för femte året i rad. Redan nu har ligan en total publik på över 400.000 och det gamla rekordet på 490.526 kommer förmodligen att ryka vid säsongens slut. (jl)

Idrottsmästerskap för utvecklingsstörda

IDROTT. Utvecklingsstörda från hela Svenskfinland samlas på Åland i helgen för att göra upp i ett idrottsmästerskap.
– Kom med och heja, säger verksamhetsledare Susan Enberg.

Redan i kväll kör Idrottsmästerskapen för utvecklingsstörda i Svenskfinland igång när de omkring 100 deltagarna samlas i Mariebad för simtävlingar. Följande morgon väntar invigningsparaden.

– Vi går från Torget via Skarpansvägen och Gesällgatan upp till Wiklöf Holding Arena, berättar Susan Enberg, verksamhetsledare för De Utvecklingsstördas Väl på Åland.

Där tar **Henrik Boström**, ordförande i Mariehamns fritidsnämnd, mot idrottarna och hälsar dem välkomna. Efter det kör friidrottstävlingarna igång innan det är dags för sista anhalten; bowling i Idrottsgården.

– Det är fyra år sedan Åland arrangerade det här senast, däremellan har vi fått resa till andra orter, berättar Enberg och fortsätter:

– Det här är årets upplevelse, i alla fall efter vår fotbollsmatch mot IFK Mariehamn.

Lördag kväll samlas samtliga deltagare och omkring 40 ledare på hotell Arkipelag för avslutningsmiddag med dans.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

På bilden spelar DUV:s John Westerholm (till vänster) och Jan-Mikael ”Keegan” Mattsson fotboll, men i helgen står simning, friidrott och bowling på programmet. Foto: JONAS EDSVIK

Jacob berättade om skolan i TV4

FOTBOLL. Jacob Erikslund, 16, fick besöka TV4 Mälardalen östs tv-studio under programmet Fotbollsmåndag den här veckan. Ålänningen studerar andra året vid natur- och samhällsprogrammet med fotbollsinriktning i Norrköping och berättade om sina erfarenheter tillsammans med **Jonny Haag** som är instruktör och samordnare vid skolan.

– Det är riktigt kul. I början var jag lite spänd, det var ett stort beslut att flytta hit, men i efterhand var det ett bra beslut, säger Erikslund i sändningen.

Han berättar att han nu tränar fem till åtta gånger i veckan, en viss ökning från tiden på Åland då han tränade omkring fyra gånger i veckan.

– Jag har utvecklats otroligt mycket som fotbollspelare här.

Programledaren frågar om hans mål är att ta en plats i IFK Norrköping.

– Vi får se hur det slutar, men nu är det långtifrån, säger han och fortsätter:

– Målet är att utvecklas så mycket som möjligt.

Klippet hittar du på följande adress: http://tv4.se/visa/klipp/?klipp=159848.

(mt)

Barnskyddet kräver ett bättre rättsskydd

I lagtinget behandlas nu ett förslag till förlängning av den gamla barnskyddslagen. Socialdemokraterna anser att det inte är en ideal lösning men accepterar situationen, då risken är stor att landskapsstyrelsens ursprungliga förslag som motsvarade rikets moderna barnskyddslag inte hinner behandlas under resterande mandatperiod.

För socialdemokraterna är det en hjärtefråga att vi i nästa lagting driver igenom en barnskyddslagstiftning som motsvarar rikets. I denna betonas att sakkunsskap och objektivitet som är nödvändig vid beslutsfattandet ska säkerställas och barnets och föräldrarna eller vårdnadshavarnas rättsskydd förbättras.

Beredning av omhändertagande och vård av barn utom hemmet måste då alltid ske i samarbete med flera socialarbetare. Att beredningen av omhändertagande som rikslagen anger och som landskapsregeringen tidigare föreslog skall ske i samarbete med flera socialarbetare innebär ökad stöd och trygghet för samtliga inblandade i barnskyddsarbetet och framförallt för den mest berörda; nämligen barnet.

Christian Beijar (s)

Allians eller inte allians?

Som väntat har det pågående alliansbygget mellan C, Fs, Ob och Åf väckt starka reaktioner. Inte undra på att partierna nu kovänder och starkt hävdar sitt oberoende och sin öppenhet inför väljarna.

Låt oss blicka tillbaka. Redan under senaste regeringsbildning drev dåvarande och nuvarande lantrådet **Roger Nordlund** på för en samregering mellan precis samma partier. Några få personer i denna blivande koalition stod emot frestelserna och insåg att Åland bör stå fast på den utstakade väg där självstyrelse utgör basen. Den gången sprack den alliansen.

För en vecka sedan beskrev media att ett alliansbygge konstrueras igen. Kommentarerna från de aktuella partierna innan befolkningen hade hunnit reagera på vad som pågår var ungefär följande: Roger Nordlund: ”Ingen är utesluten men dessa partier har störst möjlighet att samregera”. **Johan Ehn:** ”Fs står nära Åf rent ideologiskt”. **Gun-Mari Lindholm/Danne Sundman** + partiets styrelse redan tidigare: ”Ob vill samarbeta med dessa partier”.

Efter att befolkningens kritik mot dolda agendor och allianser hade nått dessa partier så gör man nu allt för att försöka dölja detta i dimridåer. I insändare efter insändare bedyrar man sin oberoende ställning och öppenhet för vilket samarbete som helst!!

I denna situation går tidigare Fs-ordföranden och nuvarande Fs-regeringsmedlemmen och vice lantrådet **Jörgen Strand** ut i offentligheten och meddelar att han inte kommer att stödja ett samarbete med Åf.

Frågan som jag ställer mig är: varför måste Jörgen Strand så starkt markera emot Åf samtidigt som Fs-ordföranden Johan Ehn i insändare hävdar att ingen allians är under uppbyggnad?

Mats Perämaa (lib)

Avgiftsfri busstrafik i hela landskapet

Det förefaller som om avgifstfri kollektivtrafik skulle bli en viktig valfråga. Det är mycket bra.

I Mariehamn har vi erfarenhet av avgiftsfri busstrafik sedan år 2000. När vi införde avgiftsfri busstrafik hade antalet resenärer sjunkit till 90.000 i året. Idag är motsvarande siffra 340.000. En stor framgång med andra ord.

Ofta hör man någon påstå att det är mest ungdomar som åker buss. Det är fel. Majoriteten av de åkande är vuxna personer över 18 år. Den avgiftsfria bussen kostar mariehamnarna 500.000 € i året.

Mycket pengar säger säkert någon. Och visst är det så. Man kan jämföra med. t.ex. Mariebad som kostar 800.000 € i året.

Jag tycker att både den avgiftsfria bussen och Mariebad är viktiga och vill slå vakt om båda två. Avgiftsfri buss gynnar miljön och är en viktig service för alla som vill åka kollektivt och miljövänligt. För att inte tala om alla dem som inte har något annat alternativ.

Nästa steg bör vara att vi börjar planera för avgiftsfri busstrafik i hela landskapet. Det nuvarande systemet måste ses över och nya smarta lösningar måste tas fram. Nu satsar landskapet 1,5 miljoner € på busstrafik på landsbygden. En trafik som många är missnöjda med.

En förändring liknande den Mariehamn gjorde år 2000 bör göras också på landsbygden.

Barbro Sundback (s)

Alandica och kulturen

Jag anser att det måste finnas en ”spindeln i nätet” som koordinerar kulturen på Åland och även säljer den utåt.

Jag tror däremot inte på att denna person skall vara anställd av landskapsregeringen. För att denna låt oss kalla den koordinator skall ha stark drivkraft och tjäna föreningarnas intressen anser jag att det är föreningarna som skall anställa den.

Mitt förslag är att kulturföreningarna kommer samman och gör slag i saken och söker medel för denna koordinering. Dessutom bildar de en styrelse som fungerar som uppdragsgivare och stöd för personen. Jag tycker att man också skall överväga att ta driftsbolaget, turistförbundet och kanske fler intressenter med i diskussionerna.

Landskapets kulturdelegation fördelar medel för kulturföreningar och projekt. Landskapet har tydligt uttalat sitt stöd för samverkan mellan kultur, turism och näringsliv.

Mariehamns stad skriver i sitt kulturpoltitiska program att man vill utveckla kulturpolitiken mot gränsöverskridande evenemang. Jag tycker att staden har ett stort intresse av Alandica i sitt kulturuppdrag.

Jag har en färdigt skriven motion om detta som syftar till att ett kulturpolitiskt avtal görs upp mellan staden och Alandica och den kommer att inlämnas till fullmäktige 25 september.

Britt Lundberg (c)

nyan.ax
Tipsa SPORTEN
dygnet runt
Tel 0457 324 4444

SPORT

Full fart väntas i Vessingsboda

MOTORSPORT. De sista folkracetävlingarna ska avklaras innan ÅM-titeln kan delas ut. På lördag körs den sjätte deltävlingen banan i Vessingsboda, Lemland.

– Vi har bjudit in svenskar som kör med oss. Sist de var här var det många tillbud som volter och sönderkörda bilar, de är helvilda, säger **Åse Ask** vid sektionen.

– Förra gången var också en 62-åring med som nyss haft en hjärtattack, men som körde hur bra som helst. Det händer verkligen saker hela tiden!

Det är svenska MK Orion som brukar delta i de åländska tävlingarna, och den här gången kommer bland annat en junior med på resan för första gången.

– Vi hoppas på att kunna ge bra motstånd, säger Ask. (mt)

Nya tränare för HJK

FOTBOLL. Efter att ligaklubben HJK sparkat tränaren **Keith Armstrong**, har klubben nu tillsatt en ny ledarstab. Ersättare blir duon **Aki Hyryläinen**, som bär huvudansvaret, och **Ari Tiittanen** som axlar rollen resten av säsongen.

Klubbens sportchef **Tuomo Saarnio** tror att de nya tränarna tillför extra energi.

– Hyryläinen har en stark ”klubi-bakgrund”, är en ung tränare och är på väg framåt i karriären med god fart. Tiittanen är å sin sida en gammal bekanting för oss och vi är mycket nöjda med att få hans erfarenhet och psykningskunskaper med i laget, säger Saarnio. (mt/FNB)

TRAV. **Rolf Erikssons** 10-årige valack Super Fri sprang in på en femte plats på Solvalla i onsdags. Med **Erik Lindegren** i sulkyn blev sluttiden 1.16,9 i V64:ans andra avdelning, vilket betydde 8.000 kronor i prispengar. I den sjätte avdelningen deltog Chief Boy med **Jim Frick** i sulkyn, ekipaget blev oplacerat. (mt)

➤ LEDIGA PLATSER

Näfsby skola
anställer en
elevassistent

med en arbetstid om 24 timmar per vecka, 62,75 %. Anställningen pågår under tiden 1.10.2007–6.6.2008 med eventuell förlängning. Lön erläggs enligt avtal.

Skolföreståndare Niklas Wasen ger vid behov närmare information, tel 36 276 eller per e-post niklas.wasen@ sahd.ax

Ansökan skall vara skolnämnden tillhanda **senast den 21.9.2007** under adress: Skolnämnden i Hammarland, box 5, 22151 JOMALA.

Skolnämnden i Hammarland

Åländska aktiekurser

6.9.2007	KÖP	SÄLJ	DIV.
M:hamns tryckeri	600,00	1.000,00	45,00
M:hamns parti	1.700	–	100,00
M:hamns telefon	-	2.450	92,00
Eckerö rederi ab	–	42,50	1,50
Hildegaard	52.000	-	3.000
C Rundberg	115,00	–	2,00
ÅTT	–	70,00	1,00
Alfa	–	22.000	1.000
HELSINGFORSBÖRSEN			
Birka Line A	15,30	15,90	–
Birka Line B	14,80	15,00	–
Nordea	11,12	11,15	0,49
Nokia	24,86	24,87	0,37
Viking Line	38,00	38,30	0,55
ÅAB A	30,00	30,49	1,00
ÅAB B		26,50	26,75
1,00			

Läget på börserna är litet som för en vecka sedan, avvaktande och nervöst. Det är uppåt ena dagen, nedåt följande, men **Tomas Storgård** på Ålandsbanken tycker trots det att veckan har varit hyfsad. Och han tycker läget har stabiliserats. På subprime-fronten finns inga nyheter. Likaså är det fattigt med bolagsnyheter, så fokus ligger just nu på centralbankerna, hur de uttalar sig och agerar. Europeiska centralbanken och Bank of England har haft räntemöte och gått in för oförändrad ränta. Fed, den amerikanska centralbanken har möte först den 18 september. ¨Indikationer om hur Fed resonerar kan man få genom att följa med makrostatistiken, som nu blir alltmer relevant. Tidigare har den inte mätts under orostider, men de siffror som nu kommer in är från augusti, konstaterar Storgård..
Orklas aktie noterades i går för 95,50 Nkr.

Uppdaterad.
Nya Åland
Morgontidningen.

➤ LEDIGA PLATSER

BIRKA CARGO

Rederiet Birka Cargo Ab Ltd är ett helägt dotterbolag till Birka Line Abp. Birka Lines omsättning år 2006 var 94,7 meuro och antalet anställda är ca 600. Birka Line arrangerar kryssningar med Östersjöns modernaste kryssningsfartyg Birka Paradise. Birka Cargo är specialiserat på transport av skogsprodukter och bedriver för närvarande lasttrafik för finska och svenska skogsindustrin med 7 moderna ro-ro-fartyg under finsk flagg. Antalet anställda inom Birka Cargo uppgår till ca 180 personer.

Birka Cargo har genomgående satsat på hög teknisk kompetens och eget utvecklingsarbete inom såväl drift som nybyggnation. Förutom att möta de krav som ställs idag och framledes, vill vi erbjuda våra kunder ett mervärde i högt tekniskt kunnande.

För att förstärka driftsavdelningen söker vi till vårt kontor i Mariehamn en

INSPEKTÖR

Vi förutsätter att du har en lämplig teknisk utbildning kombinerad med erfarenhet av fartygsdrift, språkkunskaper, datavana samt ett intresse av att arbeta och ta ett ansvar både självständigt och som medlem i ett team. Arbetet innebär en del resande.

För mer information och frågor kan du kontakta Arthur Nikander tfn 018-27 325 eller e-post arthur.nikander@ birkacargo.com.

Din skriftliga ansökan med sedvanliga handlingar och löneanspråk vill vi ha **senast den 24 september 2007** under adress: Birka Cargo Ab Ltd, VD Stefan Axberg, PB 175, 22101 Mariehamn. Ansökan kan även sändas med e-post: stefan.axberg@birkacargo.com.

➤ LEDIGA PLATSER

Var finns du?

Som är litteraturintresserad, tycker om att sälja, vill pröva på att köpa in och sortimentsplanera böcker, är datakunnig, tycker om när det händer saker och får saker att hända, har gått någon form av handelsutbildning eller har erfarenhet av försäljning och inköp, gillar att skylta och exponera varor, kan engelska och kanske också finska.

Känner du att detta passar in på dig
så skall du söka platsen hos oss på

MARIEHAMNS BOKHANDEL
Torggatan 14, tel 19 745.

Platsen är från och med när du kan börja till och med 31.12.08 med 4 månaders prövotid, men chansen är stor att den blir ordinarie.

Är du intresserad och vill veta mera ring 19 745 och fråga efter Pernilla annars lämnar du in/skickar/mailar din fritt formulerade ansökan senast 23.9 2007 till

Mariehamns Bokhandel
Pb 53, 22101 Mariehamn
pernilla@mb.ax

➤ LEDIGA PLATSER

TULL

Mariehamns tull söker:

EN PERSON TILL REVISIONSENHETEN

En person med ekonomisk utbildning på högskolenivå sökes för företagsrevision av tullförfaranden, mervärdesskatt och acciser. Tjänsten kan tillsättas omgående med en prövotid på sex månader.

Till den sökandes fördel räknas kunskaper i redovisning, god förmåga att uttrycka sig i tal och skrift, god samarbetsförmåga samt visad förmåga till målmedvetet och självständigt arbete. Ämbetsspråket på Åland är svenska.

Goda språkkunskaper är meriterande. Lön erläggs enligt kravnivå 14 i Tullens lönesystem 2 262,72–2 765,55 euro/mån beroende på den anställdas erfarenhet och kompetens.

Ansökningar med meritförteckning skickas till Mariehamns tull, PB 40, 22101 Mariehamn **senast den 21 september 2007**.

Tilläggsuppgifter ges av beskattningschef Eva Enges, tfn 020 492 6013 eller 040 332 6013 (e-post eva.enges@tulli.fi).

Den som anställs vid Tullen skall genomgå en drogscreening och säkerhetsutredning.

Ålands landskapsregering

lediganslår en tillfällig uppgift som

projektledare

för ett förprojekt inom IT-fortbildning och nätpedagogik vid utbildnings- och kulturavdelningen/Lärcentret Navigare, till 30.11.2007. Möjlighet till fortsättning som ledare för huvudprojektet till och med 31.12.2009 finns.

Meriterande för uppgiften är erfarenhet av IT-baserade pedagogiska lösningar inom undervisningssektorn. God datorvana förutsätts av den som utses.

För ytterligare information hänvisas till Ålands landskapsregerings hemsida eller officiella anslagstavla.

Kontaktperson: verksamhetsledare Ronny Holmström, tel. 25162.

Ansökningshandlingarna skall vara landskapsregeringens registratorskontor tillhanda senast den 20 september 2007 kl. 16.15.

Ålands landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn.

www.regeringen.ax

➤ SÄLJES

LÄGENHET
säljes 5 rum och kök
109 m² på Nygatan 1.
Utgångspris 249.000 €
Tel 040 591 9322

Annonsera i den tidning du själv läser!

➤ LEDIGA PLATSER

FINSTRÖMS KOMMUN

Socialnämnden i Finstöm
lediganslår följande befattningar
i arbetsavtalsförhållande

1. **Vikariat som ansvarig närvårdare**
för tiden 1.10 2007 - 18.10.2008
Ansvarig närvårdare handhar uppgifter som hör till den dagliga verksamheten i servicehuset Rosengård och fungerar som vikarie för föreståndaren. Närvårdaren deltar i arbetsplanering av klientarbetet inom hemservicen i samråd med hemserviceledaren.
Arbetet är heltid i periodarbete, främst dagtid (måndag-fredag). Uppgifterna som ansvarig närvårdare utgör ca 30% av arbetstiden resterande arbetstid är vård- och omsorgsarbete
2. **Två vikarierande närvårdare**
för tiden 15.10.2007-28.8.2008 (möjlighet till förlängning). Arbetsuppgifterna inom hemservice och huvudsaklig placering i servicehuset Rosengård.
Båda befattningarna är heltid i periodarbete.

Behörighetskrav för de tre befattningarna. Närvårdarexamen med inriktning på äldreomsorg eller annan motsvarande utbildning. För befattningen som ansvarig närvårdare värdesätts tidigare erfarenhet av ledarskap. Lön och övriga anställningsvillkor enligt avtal

Sedvanliga ansökningshandlingar skall vara socialnämnden tillhanda **senast fredagen den 21.9 kl 15.00.** Adress: Socialnämnden i Finström, Rosengård, Montellsvägen 3, 22410 Godby.

Närmare upplysningar ges av vik.hemserviceledare/servicehusföreståndare Inger Lindén tel. 42 620.

Finström den 6.9.2007

Socialnämnden i Finström

➤ LEDIGA PLATSER

Ålands Energi

Ålands Energi Ab producerar elkraft och fjärrvärme i egna anläggningar, bedriver elhandel samt utför driftekniska och administrativa tjänster till andra energiföretag. Vi är f.n. 17 anställda som arbetar i moderna lokaliteter i Mariehamn. Vi sköter även driften av Mariehamns Bioenergi Ab´s anläggningar, som utökas med ett biobränsleeldat kraftvärmeverk i början av 2008

Till vår produktionsavdelning söker vi nu en

MASKINCHEF

Som maskinchef kommer du att planera, leda och delta tillsammans med fyra maskinskötare i driftövervakning, underhålls- och reparationsarbeten inom anläggningarna för värme- och elkraftproduktion.

Lämplig bakgrund är en maskin- eller energiteknisk utbildning och arbetserfarenhet från kraftverk, processindustri, fartygsmaskin eller annan kvalificerad miljö.

Behörighet för driftövervakning av ångpanneanläggning är meriterande.

Du har förmåga att samverka, kan motivera dina medarbetare och har erfarenhet av att leda en teknisk verksamhet med budgetansvar.

Mer information om tjänsten lämnas av produktionschef Kenneth Johansson eller VD Henning Lindström, tel. int+358 (0)18 5390.

Din ansökan med meritförteckning och löneanspråk emotses senast den 5 oktober 2007 till Ålands Energi Ab, PB 15, 22 101 Mariehamn, eller e-mail: info@energi.ax

■Katten **Kulan** som bor på Askuddsvägen i Mariehamn fyller 10 år i dag, den 7 september. Gratulerar gör Matte och Husse.

➤ LEDIGA PLATSER

ÅLANDS HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

DRIFTTEKNIKER
till vår IT-avdelning

Om du har datautbildning på minst yrkesskolenivå och gillar att ha många bollar i luften kanske du passar bra in i vårt gäng, som sköter om IT-stödet för hela ÅHS organisation.

Vi är idag 5 personer, som hanterar teknik- och systemutveckling, upphandling, underhåll och support. Utöver alla våra 1000 användare, som vi vill ge bästa möjliga service, samarbetar vi med många utomstående konsulter och leverantörer av datorer, kommunikationssystem och programvaror.

Din uppgift blir att tillsammans med två kollegor sköta installation och underhåll av hårdvaror och kommunikationsteknik samt ingå i vår help desk-verksamhet för felsökning och rådgivning till användarna. Därför värdesätter vi också en serviceinriktad personlighet.

Fr.o.m. årsskiftet räknar vi med att den tekniska personalen har kvälls- och helgjour var tredje vecka.

Vi gillar vårt jobb och tror att du också skulle göra det.

Välkommen med ansökan och cv till Ålands hälso- och sjukvård, IT-chefen, Pb 1091, 22111 Mariehamn **senast 24.9.2007.**

På frågor svarar IT-chef Christina von Hertzen, tel. 018-535489 eller per e-post kicki@ahs.ax.

➤ LEDIGA PLATSER

Rederiaktiebolaget Eckerö bedriver bilfärjetrafik på Ålands hav, resebyråverksamhet samt turistisk förmedlingsverksamhet på Åland i dotterbolaget Eckerö Linjen, bilfärjetrafik på Finska viken i dotterbolaget Eckerö Line samt busstrafik i dotterbolaget Williams Buss. Eckerökoncernens omsättning uppgick år 2006 till 118 milj. euro och antalet anställda uppgår till ca 640.

Till M/S Eckerö söker vi en ordinarie

Caféföreståndare

Som caféföreståndare är du aktivt med och utvecklar fartygets caféprodukt. I jobbet ingår även att planera och leda det dagliga arbetet. Vi söker dig som är service- och säljinriktad och trivs med att jobba i ett omväxlande tempo. Vi ser gärna att du har erfarenhet av liknande arbete. Tillträde enligt överenskommelse

Närmare upplysning om tjänsten ger sjöpersonalchef **Lena Marcus,** telefon (018) 28312 eller e-post: lena.marcus@rederiabeckero.ax

Din ansökan vill vi ha senast 21.9.2007 till Eckerö Linjen, Lena Marcus, Torggatan 2, 22100 Mariehamn.

ECKERÖ LINJEN

TV-programmet

fredag 7 september

1

7.00 Gomorron Sverige [34825736]
10.30 UR-program [5028674] **10.30** Real Science (R) [4751026] **10.55** Flag Stories – in English (R) [1114587] **11.00** Big Words (R) [1397] **11.30** Globalisering (R) [4484] **12.00** Ramp höjdare (R) [5113] **12.30** De skapade historia [6216]
13.00 Rapport [25571]
13.05–13.30 Rekviem för en trollslända (R) [5185939] Norskt naturprogram från 2006.
16.00 Argument (R) [94921]
17.00 Rapport [51303]
17.10 Gomorron Sverige [999194]
18.00 Att vara lite extra (R) [1129]
18.30 Niklas mat (R) [6620] Matlagningsprogram från 2007 med Niklas Ekstedt. Även 8/9.
19.00 Bolibompa [1736] **19.00** Lisas sagoshow (R) [61179] **19.20** KatjaKaj och BenteBent (R) [488823] **19.30** Fåret Shaun [35129] **19.35** Häxan Surtant [319129]
20.00 Bobster [533] **20.00** Lilla Melodifestivalen: Artisterna [43194] **20.15** Bobster [1148842]
20.30 Rapport [804]
21.00 Säsongstart: Doobidoo [57945] Musikalisk frågelek. Del 1 av 12. Tina Ahlin och Knut Agnred möter Jenny Silver och Tomas von Brömssen. Programledare är Lasse Kronér.
22.00 Down with love [151552] FILM Amerikansk komedi från 2003. Barbara Novak, en feministisk författare, skriver en bok om att kvinnan ska göra karriär och ha sex utan kärlek. Catcher Block, journalist och Casanova, utmanar Barbara. I rollerna: Renee Zellweger, Ewan McGregor, David Hyde Pierce.
23.40 Mia och Klara (R) [3089378] Humorserie. Del 1 av 8. Även 11/9.
0.10 Rapport [6820446]
0.20 Kulturnyheterna [6819330]
0.30 En vampyrs bekännelse [8075885] FILM Amerikanskt drama från 1994. Louis de Pointe du Lac berättar för Malloy hur han levt som vampyr. I rollerna: Tom Cruise, Brad Pitt.
2.30–8.00 SVT24 [42012069]

2

10.30–16.00 24 Direkt [87338823]
16.10 Eldsjälar (R) [9725736]
16.40 Veronica Mars (R) [245620]
17.20 Veckans konsert: Kubansk afton (R) [6241007]
18.20 Nyhetstecken [6725858]
18.30 Oddasat [61007]
18.45 Uutiset [8772736]
18.55 Regionala nyheter [8933668]
19.00 Aktuellt [66533]
19.15 Go'kväll [486945] Magasin. Medv bl a: skådespelaren Krister Henriksson.
20.00 Kulturnyheterna [21484]
20.10 Regionala nyheter [3071649]
20.30 Existens (R) [3649] Samhällsprogram. Även 9/9.
21.00 Blodgruppen (R) [47026] "Blodgruppen" är ett nätverk med några av Sveriges mest lästa kriminalromanförfattare. Även 9/9 och 11/9.
22.00 Aktuellt [82533]
22.25 A-ekonomi [1800378]
22.30 Seriestart: Musikbyrån da capo [6113] Några av de mest önskade reportagen från arkivet. Del 1 av 4. Intervju med Joakim Thåström.
23.00 Sportnytt [93668]
23.15 Regionala nyheter [2687129]
23.25–7.35 En natt med anime Tecknad japansk film med Petra Markgren Wangler och Simon Lundström, anime- och mangaintroduktör.
23.30 Spirited Away [8434484] FILM Japansk animerad film.
1.35 En natt med anime [26201446]
1.40 Anime Uncovered [1735514]
2.05 En natt med anime [19742330]
2.10 Perfect Blue [3752779] FILM Japansk animerad film.
3.35 En natt med anime [38853601]
3.40 Animation Runner Kuromi FILM [7909885] Japansk animerad film.
4.20 En natt med anime [38839021]
4.25 Voices of a Distant Star [3042392] FILM Japansk animerad film.
4.50 Kakurenbo [5270514] FILM Japansk animerad film.
5.15 Grrl Power [5261866] FILM Japansk animerad film.
5.40 En natt med anime [55431088]
5.45–7.35 Stormy night [7075175] FILM Japansk animerad film.

3

7.30 Beverly Hills [1117262]
8.25–8.55 Home and away [7356939]
9.55 Montel Williams show [8230281]
10.50 Våra bästa år (R) [6654533]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [7564910]
12.30 Rachael Ray [2720945]
13.25 Momento [3290533]
13.50 Våra bästa år [6195552]
15.35 Cityakuten [2721397]
16.30 Nanny [690262]
17.00 Missing [943991]
18.00 Project runway (R) [509587]
18.55 Project runway (R) [1016262]
19.55 Update [3316823]
20.00 Ensam mamma söker (R) [436026] Svensk realityserie.
21.00 Saved [156804] Amerikansk dramaserie från 2006. Del 10 av 13. Cole och Sack räddar en baby genom att göra ett akut kejsarnitt, men blir stämda av fadern.
21.55 Update [4397378] Nyhetssändning med väder.
22.00 Master and commander – bortom världens ände [17822552] FILM Amerikansk action från 2003. Kapten Jack Aubrey är känd för att vara en slagskämpe i den brittiska flottan. Hans skepp blir plötsligt attackerat av en fiende som visar sig vara starkare. I rollerna: Russell Crowe, Paul Bettany, James D'Arcy.
0.35 Held up [5056750] FILM Amerikansk komedi från 1999. När Michael och hans flickvän Rae är på semester i Grand Canyon upptäcker hon något hon inte gillar. I rollerna: Jamie Foxx, Nia Long, Barry Corbin.
2.15 Good vibrations [3676427] FILM Amerikansk science fiction från 2000. Invånarna på en avlägsen planet planerar att inta jorden. I rollerna: Garry Shandling, Ben Kingsley.
4.10 Kampen för överlevnad [3616243] FILM Amerikanskt drama från 2000. Tom har ett enormt behov att kontrollera allting, inklusive sin stackars familj. I rollerna: Patty Duke, William Devane, Kaj-Erik Eriksen.
5.40–6.05 Jamie Kennedy [3196866]

4

6.50 Nyhetsmorgon [62897823]
11.00 Jackpot [2185533]
12.05 Tredje klotet från solen (R)
12.30 Skilda världar (R) [2728587]
13.25 Hem till gården [663397]
13.55 Nyheterna [2345200]
14.00 Direkt: Trav: Dagens rätt
14.30 Nya tider (R) [232262]
15.00 Ordjakten [803194]
15.50 Nyheterna [7226194]
15.55 Kung av Queens (R) [6405571]
16.25 Tredje klotet från solen (R)
16.55 Will & Grace (R) [4993823]
17.25 That '70s show (R) [6365378]
17.50 Omaka systrar [113303]
18.20 Omaka systrar [489378]
18.50 Superveterinärerna [575945]
19.05 Keno [9365115]
19.10 Superveterinärerna, forts [583587] Brittisk djurserie från 2007. Del 5 av 10. Bredbild.
19.30 Ekonominyheterna och väder
19.45 Lokala nyheter och väder
20.00 Nyheterna [722200]
20.30 Postkodmiljonären [721571]
21.00 Friidrott: Golden League 2007 [206007] De grenar som ingår i tävlingen är för damer: 100 m, 400 m, 100 m häck, höjd och stav. Herrar: 100 m, 1 500 m, 110 m häck, tresteg, spjut.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [408823]
23.25 Numbers [1906649] Amerikansk kriminalserie från 2006-07. Del 9 av 24.
0.25 Conviction [8923934]
1.10 Tjocka släkten [9063601] FILM Amerikansk komedi från 2001. Familjen Slocumb är inte perfekt men de håller ihop trots allt. I rollerna: LL Cool J, Jada Pinkett Smith, Vivica A Fox.
2.55 Soldiers of Salamina [5751446] FILM Spanskt drama från 2003. Professorn och författaren Lola Sánchez ska skriva en krönika om det spanska inbördeskriget. I rollerna: Ariadna Gil, Rafael Sánchez Ramon Fontsere.
4.55 Lättlagat (R) [2728330]
5.20 Lättlagat (R) [2320311]
5.50 Lättlagat (R) [1691866]

X3M

6.00 X3M: God morgon med A-laget
10.00 opettaja. Tv: Globalisering Del 2 av 7.
10.30 Zon5: Station T Vatten! Surfing i Australien och i Tanzania, Tom paddlar från Helsingfors till Åland.
11.00–11.30 Livslära Ansvar och disciplin. Förr var läraren i skolan en självklar auktoritet.
17.14 Kortnytt
17.15 Zon5: Station T Vatten! Surfing i Australien och i Tanzania, Tom paddlar från Helsingfors till Åland. Underhållning och mopeder av högsta klass, dessutom nyheter och en nypa dolda fakta, men det säger vi inte.
17.45 Buu-klubben: Trillingarna Tecknad serie. På cirkus.
18.15 TV-nytt
18.30 Obs
19.00 Familjen i fokus Del 1 av 8. Hur ser vardagen ut i den norska kärnfamiljen?
19.30 Seportaget: Kvinna, präst och predikan. Det började som ett skämt men efter ett vallöfte och en namninsamling predikade en kvinna i Lappfjärds kyrka. Textat.
20.00 TV-nytt
20.20 Sportnytt
20.25 Mäklarna Svensk komediserie. Del 1 av 12. Kaj är en riktig slashas till mäklare. Han ljuger, bedrar, får sparken från jobbet och blir efter ett sista snedsteg utkastad hemifrån av sin fru Maggan.
20.55 Kärlek på mitt sätt Australisk dramaserie, sista delen:
21.40 Jools Holland med gäster Brittisk musikunderhållning. I kväll: Primal Scream, Roseanne Cash, Ray Davies, Omar, Jose Gonzalez.
22.40 Dokumentären: Walter, Kubamannen Dokumentär. Idealisten Walter Blomquist emigrerade från Munsala till Kuba år 1931. Där gjorde han karriär som vetenskapsman och deltog i omvälvningarna i sitt nya hemland.
23.35 Oddasat Nyheter på samiska. Svensk text.
23.50–0.32 Eftersnack

TV1

5.55 Ettans morgon-tv [39788858]
9.15 Prästen i Ballykissangel [9579620]
10.05 Nöjesrävarna [8868858]
10.30 Kungskonsumenten [5736]
11.00 Tv-nyheter [94620]
11.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [6117303]
12.00 Dagens rubriker [55571]
13.00 Tv-nyheter [27939]
13.05 Prisma Studion [5170007]
13.30 Addiktionens gåta [2200]
14.00 Botande gift [3129]
14.30 Läkarna [8620]
15.00 Tv-nyheter [34674]
15.05 Diagnos: Mord [4544129]
15.55 Sanakirja osat [9717649]
16.00 Mot [1115]
16.30 En sann historia: Sista sommaren [1552] Arbetet är Mirja och Seppo Nisulas sätt att leva. När de odlar jordgubbar på sin gård för sista sommaren står de inför en förändring. Men att avstå innebär också en ny början.
17.00 Tv-nyheter [70484]
17.05 Tillbaka till Aidensfield (R) [470484] Osämja grannar emellan. Nick och Kate dras med i ett gammalt gräl grannar emellan.
18.00 Tv-nyheter och väder [3397]
18.30 Naturstund: Vi manguster [59736] Prisgivna åt vintern. Vintern är inte våra mangusters enda bekymmer. Shakespeare är alltjämt försvunnen och tros vara död. Youssarian hoppas bli ledare för Lazulierna.
18.55 Waterloo road – skolliv [471113] Amerikansk dramaserie. Del 1 av 20. Makten i skolan byts. Till rektor utses motsträvige läraren Jack, som kallar en elitskolelev till hjälp. Skolarbetet smakar trä för alla. Kan någon förbättra atmosfären?
19.50 Hemhamnen [8702200] Erja och Timo Myyryläinen ombord på skolfartyget Helena i Karibien. Antropologen Maarit Forbe och religiösa riter på Tobago. Pelle Miljoonas hjärta slår för Kuba. Programvärd: Jaakko Selin. Finsk text Text-tv 333.
20.30 Tv-nyheter och väder [39945]
20.55 Sportrutan [4876804]
21.00 A-zoom [281] Från vidvinkel till närbilder.
21.30 Rubrikernas man [15991] FILM Amerikanskt drama från 2003. I rollerna: HaydenChristensen, Peter Sarsgaard, Hank Azaria. Regi: Billy Ray.
23.00 Tv-nyheter [10823]
23.05–0.00 Morden i Midsomer [6663194] Pubägarens död, del 2 av 2. Barnabys och Scotts utredningar avslöjar en brokig härva av passioner och gammalt agg.

YLE

6.00 Dolt ord [87674]
7.00 Frågespel [69200]
8.00 Tellus-frågesport
9.15 Regionala nyheter
10.35 Hjärtan i brand [9428858]
11.00 Öl, kvinnor och tegel [12378]
12.00 En utlandsfinländare berättar [1620]
12.30 Den rätta frågan [6397]
13.00 Supernanny [31200]
13.50 Livets nödtorft [2049113]
14.00 Gympa [1842]
14.30 Ögonvittnet [6533]
15.00 Monsterstallet [21823]
15.50 Derrick [5553823]
16.50 Livets nödtorft [3225787]
17.00 Postis Per [7484]
17.30 Lilla tvåan [5741]
18.00 Den rätta frågan [68910]
18.25 Hjärtan i brand [5867587]
18.50 Tv-nyheter [8780755]
19.00 Regionala nyheter [81842]
19.10 Sportrutan [1991303]
19.15 Tvåans höstväder [1998216]
19.20 Kameran går runt [2658910]
19.35 Vid lägerelden [642945]
20.05 På riskgränsen: Transporternas kungar [201281]
21.00 Fatta micken [32133]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [2428649]
22.05 Den hårda lagen: Specialenheten [9932397]
22.50 EM i artistisk gymnastik [4133378] Finalerna i herrarnas 6-kamp och damernas 4-kamp. Refereras på finska av Marika Aho. Stuttgart.
23.30 Eurodeckaren: Prof Capellari utreder [72303] Hederligt herrskap. Hustrun till en populär politiker har blivit mördad.
1.00 Tv-spelet OK [9884779]
2.00 Tellus-frågesport [6699804]
3.00–4.00 Sudoku [2099840]
5.00 Sudoku [2994296]

MTV3

6.25 Godmorgon Finland [51946465]
9.10 Mitä tänään syötäisiin?
9.15 F1 [5838026]
9.20 Hollyoaks [8941723]
9.50 Kuvapeli [5562465]
10.30 Emmerdale [164397]
11.00 Nöjesnytt [819620]
11.10 Köpkanalen [8459129]
13.20 Fråga stjärnorna [9778945]
14.25 Syster och syster [6586804]
14.50 Vinstpotten [186945]
15.20 Kevin Hill [9281945]
16.15 Matstället (R) [669858]
16.30 Vinstpotten [962991]
17.00 De vackra och de djärva [681674]
17.25 Mitä tänään syötäisiin? [1318736]
17.30 Emmerdale [973007]
18.00 Formel 1: Fri träning [974736]
18.30 Bostadsmarknaden [982755]
19.00 Sjuans nyheter [421649]
19.15 Kauppalehtis ekonomiska nyheter [291026]
19.25 Dagens Väder [8154649]
19.30 Dolda liv [179674]
20.00 Skräckköket [708755]
21.00 Inga ledtrådar [346939]
22.00 Tians nyheter [244552]
22.20 Resultatrutan [8564552]
22.30 Keno [877804]
22.31 Formel 1-studio [100878533]
22.40 Golden league [219007]
0.10 Formel 1: Fri träning [168175] Den fria träningen i sammandrag.
0.40 Reba [3953953] Hyresvärdinnan. Vad händer när Barbra Jean och Brock mitt i allt märker att de är Rebas hyresvärdar?
1.10 Nöjesnytt [1645309]
1.20 Vinstpotten late night [6519040]
2.20–6.00 Den rätta [92258935]
6.00 Den rätta [6929243]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ

6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Petronella Thorén. **6.50** Betraktelse. Av Gun Lindblom. Även 20:40. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.02** Musikpaletten: Världsmusik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till den sista delen av sagan om Fru Skräck och Lasse i Rosengården, skriven av Hjalmar Bergman och uppläst av Astid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt även 12:30. **10.00–14.00** Mittpådan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även 18:15. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och söndag 9:15. **12.30** Sagostunden. Samtliga avsnitt av sagan om Fru Skräck och Lasse i Rosengården.. **13.00** Ålandsnytt. **13.03** Veckans gäst. Programledare Tom Wiklund. Även lördag 13:00 **14.00** Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firarmix. Programledare: Kjell Brändström. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Firarmix fortsätter. **16.00** Aktuellt. **16.10–17.45** Åland i dag. Programledare: Tony Wikström. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. **17.00** Ålandsnytt. Även 18:03. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik. **18.15** Evenemangstips. Repris. **18.20** Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion. Repris från Gomorron. **18.40** Musik. **19.00** Ålandsnytt. Från 17:00. **19.10** Åland i dag. Från 16:15. **20.00** Ålandsnytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag. Från 17:10. **20.40–20.45** Betraktelse. Repris. **5.30** Musik.

TV ÅLAND
INFOKANALEN
När Snuffe blev glad
I Tv Åland får du veta varför.
Dessutom lite salta fläktar.

Nyankortsvinnare:
Henrik Jansson
Sanatorievägen
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

”Fördomar och intolerans går inte att utplåna, men bör inte få passera oemotsagda.
ANNE-MAJ MÖRN

Fördomar får inte passera oemotsagda

■**Tack Harriet Tuominen** för en tankeväckande ledare om faran att nonchalera skadligt onyanserad propaganda - speciellt i valtider.

Du har rört om ordentligt i myrstacken och precis som du beskriver ”öppnat slussarna för aggressiva och hatiska” genmälen beträffande riket, det finska, tidningen Nyan och också tyvärr dig personligen – oftast anonymt...

Fördomar och intolerans går inte att utplåna, men bör inte få passera oemotsagda.

I dag har man vetenskapliga bevis att barn, som lär sig två eller flera språk parallellt utvecklar den intellektuella förmågan, dvs. hjärnans funktioner vid tänkande och analys, bättre än ett ”enspråkigt” barn. Tidiga språkbad är ”pengar på banken” för ditt barn i framtiden alltså.

Var man än befinner sig i dag, är det ett hinder för framgång och valfrihet att behärska endast ett språk. I Sverige har finskan och romanes status som officiella minoritetsspråk, för att inte tala om engelskans makt.

Alla som studerat ”utomlands” i riket, Sverige eller något annat EU-land (som medlemskap i EU nu möjliggör) kan inte erbjudas utkomstmöjligheter på Åland efter avslutade studier. För dem är det ovan nämnda en självklarhet.

I visionen om ett blomstrande Åland torde dess ledares öppenhet och vidsynthet garantera ökad välfärd – brist på dem skada och leda till kräftgång...

Med sans, inte fanatism, kan självstyret bli ännu mera omfattande och Åland kan med bravur profilera sig som Fredens Öar, vilket man gärna vill framstå som ute i världen.

Tack också **Folke Sjölund, Olof Erland** och **Fredrik Gustafsson** för sakliga och upplysande inlägg och argument i era insändare.

Anne-Maj Mörn
Ekonom från
Finska Handelshögskolan
i Helsingfors

Glöm självständighet – glöm ÅF (del 4)

■**Ålands framtid** har inte velat orda mycket om vad som händer i säkerhetspolitiskt hänseende om Åland blir självständigt. Jag förstår det – dels är kunskapen om dessa frågor begränsad – dels talar verkligheten emot självständighet.

Grunden för dagens situation ligger i Ålands demilitarisering vid freden i Paris 1856 och i självstyrelsesystemet.

Ålandskonventionen 1920 om Ålands demilitarisering och neutralisering är kopplad till Ålands statstillhörighet. Och självstyrelsen.

1940 ingicks ett avtal mellan Finland och Sovjet om försvaret av Åland, vilket innebar ett radikalt ingrepp i Ålandskonventionen. Finland ålades ensamt ansvaret för Ålands försvar. Övriga konventionsparter, bl.a. Sverige, förbjöds att komma till hjälp. Avtalet från 1940 konfirmerades med Ryssland 1992, varför det är gällande.

Ett självständigt Åland innebär att Ålandskonventionen upphör att gälla och att 1940 års avtal mellan Finland och Ryssland skall sägas upp Om så skulle ske uppstår ett säkerhetspolitiskt vakuum på en ytterst strategisk plats i Östersjön.

Jag skulle rekommendera ÅF att företa en promenad först till ryska konsulatet och sedan till det svenska. ÅF bör då fråga om vad respektive land anser om detta säkerhetspolitiska vakuum. Svaret blir med stor säkerhet detsamma: de kan inte acceptera ett sådant vakuum.

Samma svar på frågan får ÅF från såväl Finland som de övriga Östersjöstaterna. Det är självklart att alla länder runt Östersjön inte önskar någon som helst förändring i den nuvarande situationen som ger en säkerhetspolitisk balans.

Slutsats: Alla ålänningar som vill bibehålla Ålands demilitarisering och neutralisering bör glömma självständighet och ÅF. Alla ålänningar som fortsättningsvis vill att Åland skall bära epitetet ”Fredens öar” bör rösta på ett stabilt självstyrelseparti i höstens val.

Pol. mag Folke Sjölund (lib)

Snart blir det en sanning...?

■**Nya Ålands** drev mot min familj och speciellt min man fortsätter.

Om Obunden samling hade haft det inflytande på Ålandsbanken som Nya Åland onsdag den 5 september 2007 tillmäter oss så skulle vi garanterat behålla vår Nationalbank styrd från Åland och på det sättet även garantera ett livskraftigt näringsliv i framtiden.

Trots att inget nytt i materiellt avseende har tillkommit måste man åter igen upprepa gammal skåpmat som tidigare publicerats i samma tidning för att förstöra trovärdigheten hos ambitiösa personer i näringslivet och samhället. Man frågar sig vad det egentliga syftet är med Nya Ålands artikelserie?

Varför är det fel i Nya Ålands ögon att någon är ambitiös och håller på det åländska? Det borde inte vara ett hinder för två personer i ledande ställning att dela den äktenskapliga sängen och att utför sina uppgifter som man är satt att göra.

Gun-Mari Lindholm
Partiordförande för
Obunden samling
och lyckligt gift med
Göran Lindholm

”Killingarna” fattas i valet

■**Jag har en massa** rådjurskillingar som springer omkring här utanför huset, men inga bockar. Är det för att alla bockar ställer upp i valet?

Skämt åsido – nog borde det bli en föryngring bland kandidaterna. Visst får man vara gammal och förståndig, men det är väl ändå de yngre som ska ta över!

Sven-Erik Karlsson

Oppsan

■**Nu var det** nära en olycka igen i korsningen Torggatan - Storagatan (ämbetshuset). Jag hade bilen så nära och blev chockad.

Jag har sett i Sverige att det finns en skylt, olycksdrabbad korsning och föreslår att den skulle finns på denna plats innan det händer mera olyckstillbjud där. Tekniska nämndens vägresurs kanske kan besvara frågan.

Vi skall ha bra säkerhet på vägar och gator i Mariehamn tycker jag, som tillhör den äldre generationen.

Wivi-Ann Andersson (s)

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■■ Mopedkörning på gården. Tacka vet jag Godby högstadiet på Kurt Lindhs tid, då körde vi genom korridorerna! Det var tider det. **Raisu.**

■■ Du slipsfantast. Kan du inte gå till Arken en lördagskväll i stället, så kanske du får tag på en...:) **0457.**

■■ Det får inte vara sant! Nu när GHS äntligen har fått ett bra samarbetssystem mellan skolan och hemmet skall några föräldrar förstöra detta. Stå på er i stället - tydliga regler hjälper våra barn! **Förvånad pappa.**

■■ Amenasså, guuuvasnyggt med gula backspeglar på en silverfärgad bil. **Not**.

■■ De kör som idioter. Alltså mopedisterna. De förtjänar ingen respekt. Det enda som skulle hjälpa är att polisen tar ifrån snorungarna mopeden och bötfäller föräldrarna för ungarnas dåliga beteende och nonchalans mot oss andra. Helt enkelt annars förbjuda mopeder som transportmedel. Det hjälper miljön samtidigt. **0457.**

■■ Varför riktas all reklam på Åland nu till personer under 27 år? Tex Nordea, ÅAB och Ömsen. Finns väl andra att rikta sin reklam åt också. Eller? **040.**

■■ Jag efterlyser lite mer empatiskt bemötande ifrån Socialtjänsten inom Psykiatrin gentemot de anhöriga till psykiskt sjuka. Sätt patientens väl och ve i främsta rummet och stöt inte bort de anhöriga, som försöker vara till hjälp och engagerar sig för en sjuk anhörig. Att skuldbelägga och klandra en anhörig, som redan är hårt drabbad av den tragedi som det innebär när ens enda syskon är obotligt psykiskt sjuk sedan länge, är enormt kränkande och meningslöst. Lite barmhärtighet kanske, någon? **Eva.**

■■ Jag håller med om AutoService. Toppenbetjäning och kundbemötande. Även prisnivån är måttlig. **Mycket nöjd.**

■■ Fin annons Wirrans. **Fd anställd.**

■■ En verkstad man verkligen kan räkna med är Kattby maskin och däck. Bröderna Verho är kanon!! Bra service och det kostar inte skjortan heller!! **Fd vinglig Mazda.**

■■ Enligt boken Ford Facts finns Fairlane -66 med rak 6-cyl, tre olika 289 cu.in, 390 cu.in. och enbart 425 hp. 427 cu.in. som enbart 57 st. kunder beställde via SVO, plus 23 st. HM S/S 427 Fairlanes på cirka 500-550 hp. Detta kan också vara fel liksom hälften av all bilinfo på nätet. **040.**

■■ Till moppeligisterna som har race nerför Skarpansvägen på eftermiddagarna: Det är högerregel som gäller! Lär er trafikreglerna innan ni sprättar över någon bilhuv och landar på bussplan! **Bilist.**

■■ Det är inte att tigga när man spelar musik vid Mathishallen eller annan offentlig plats och det är inte förbjudet i hela världen. Vill man ge dem en slant, är det helt friviligt, vad vet du om dessa människor, deras livsvillkor, man tigger bara när man går fram, räcker hand och ber om pengar och det gör de inte. En rånare kräver alla dina pengar med våld, en tjuv tar dem utan att fråga om ditt tillstånd. Känner du ingen barmhärtighet, tig, dvs håll käften, du har bara dig själv att hata. **Fattig och generös.**

■■ Till dig fototjej kan vi mötas och prata? Eller ge ditt gsm nr. **Kille35.**

■■ Miljötankar. Blir förgrymmad av alla påhopp på bönderna. Hur skulle det vara att kontrollera hur alla sommarstugor sköter sina avlopp längst med stränderna? Har många bekanta som fuskar! **Skärpning önskar en torpare.**

■■ Jag vill tacka alla som kom på min vernissagekväll! 5.9 i Kakelhallen. **Erica Pettersson.**

■■ Vem tramsade om kopplad hund? Jo, katt med matte. Du har inte läst stadgarna. Hålla uppsikt över, ej röra sig fritt står det inte. **Okopplad hund.**

■■ Hej Jan. Du missade ångmaskinen i 66 Fairlane eller visste du inte? **0457.**

■■ Ljuvliga Åland! Nu tar vi våra skattepengar och flyttar jedan! **Kiss my bledär.**

■■ Min katt Rocky brukade knacka med tassen på köksfönstret då han ville in, och vi människor gjorde likadant! **040.**

■■ Ja du MIFK-fan, ingen aning, men hur som helst vill jag ändå veta vem du är först :) du kan ju messa mig, redaktionen har mitt nummer. **040.**

■■ Sedan var det min Katt Snurre som kunde hoppa rakt upp i luften från marken och landa på fönsterbläcket som låg 170 cm högre upp. Hade lärt sig det på ren vilja då han var liten! Ganska strongt av en liten kisse. **070.**

■■ Bra insändare av Anton Strandvik i gårdagens Nyan! **050.**

■■ Jo tjänare Tony... I dagsläget har Åland bra storlek på rådjursstammen! Vilken planet bor du på? Men det är väl så att köttet och ”nöjet” ska vara jägarna förunnat, medan vi andra ska betala för det i trafiken och i våra trädgårdar. **040**.

NYANS ROS

...till den **fantastiska personalen** på MattisHallen som verkligen är tillmötesgående och serviceinriktade. Tackar gör Kökar resenären!

...till **Stefan Sundman** för han är en så bra lärare och håller bra lektioner! **Redovisningskungen.**

HÄLGE

ZITS

”Vad var det som drev lärare att satsa sig själva på 1960-talet, när merarbetet inte ens syntes i lönepåsen?
SAMUEL LINDGREN I KOLUMN I VASABLADET

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

I hemknuten Maj-Len Lindholm

Jag en samvetslös miljöbov...

Jag borde ha dåligt samvete (det har jag också men för helt andra saker) för att jag kör en gammal bil.

Hela tiden, alla dagar hör eller ser man i radio, tidningar och tv, vilka miljöbovar vi är som håller oss med gamla bilar. Och som dessutom kör alldeles för mycket och för ofta, när man i stället borde ta bussen eller cykla.

Man blir lätt frustrerad.

Att man sedan bor i ett gammalt hus som värms med olja och el är förstås också fy, fy, fy. Dessutom, till råga på allt elände, har jag ett gäng kor som pruttar och rapar metangas och därmed påskyndar växthuseffekten...

Jag kunde göra listan mycket längre på mina ”miljöförseelser”, men jag tror inte jag törs.

I stället ska jag återgå till min gamla bil av årsmodell 1990. Det som är bra med den är att den precis uppfyller mina behov. Den startar och går som en klocka. Den har hyfsad värme vintertid, är någorlunda rymlig och jag behöver inte vara så noga med putsningen. Den är ju så gammal.

Andra fördelar är att den inte är rostig och inte särskilt mycket medkörd. Alltså håller den i många år än. Det lönar sig inte att byta eller sälja för då är den ingenting värd. Därför har jag tänkt köra den till slutet, när den ger upp blir det skroten nästa.

Eftersom jag inte har något som helst bilintresse bryr jag mig inte om vad jag kör, bara jag har något att köra med som startar och går utan mankemang, som inte stannar och krånglar i onödan. Märke och årsmodell spelar ingen roll för mig, bara för miljöexperterna.

Hur som helst så behöver jag bil, för att jag är bortskämd, för att spara tid, för att jag vill rå mig själv, för att buss- och arbetstider inte går ihop, för att vissa delar av min kropp inte gillar att cykla längre, för att jag har kört bil i 44 år och för att det är så bekvämt.

Så jag stannar i miljöbovarnas sällskap ett tag till.

Korna sedan, som enligt experterna pyser ut miljöfarlig metangas i båda ändar, bidrar alltså till växthuseffekten. Det är över huvudtaget helt fel miljömässigt att föda upp och använda nötkreatur på våra breddgrader, det är en alldeles för kostsam och energikrävande näringsform. Vi borde inte äta kött. Säger experterna.

Tjaa, vad ska jag säga? Jag begriper egentligen ingenting. Kan bara säga att det är svårt att tänka stort i små förhållanden och det finns många sorters experter.

Litet gladare gjorde mig en artikel i tidningen Land nyligen. Där säger två forskare vid Tekniska högskolan i Stockholm att metangas inte har så stor påverkan på växthuseffekten som man hittills trott. De har gjort försök som visar att naturen bryter ner gaserna innan de når atmosfären.

Det vill jag tro på!

Jag älskar kor och kalvar och tjurar, fast dom pruttar och rapar och skiter och äter. Och jag tycker om kött och mjölk och ost och smör. Gärna i kombination med närproducerade grönsaker, bröd, frukt och bär, allt naturen med vår hjälp kan ge av god och nyttig mat.

Jag en samvetslös miljöbov, hemska öde.

Ett olyckligt beslut att dra bort överklagande

Hovrätten. Åbo hovrätt har redan i många år kommit till Åland för att behandla överklagade domar. Bilden togs för några år sedan i ett annat mål. Andra från vänster är hovrättens ordförande Päivi Hirsikangas. Foto: STEFAN ÖHBERG

Det var ett högst olyckligt beslut att dra tillbaka överklagandet till hovrätten i Sundman-målet. Må så vara att domstolarna är överbelastade, men rättssäkerheten får inte äventyras. Om det handlar om tidsbrist så måste den åtgärdas på annat sätt.

Det är bäst att säga det med en gång; det här har inte att göra med att den åtalade är/var politikern **Danne Sundman** (ob). Däremot är det inte oväsentligt – även om det borde vara det – att den åtalade är makthavare. Men resonemanget hade gått i exakt samma banor om det hade gällt exempelvis **Katrin Sjögren** (lib)**, Barbro Sundback** (s)**, Britt Lundberg** (c) eller **Anders Wiklöf**.

En kort rekapitulation: Sundman körde av vägen i en lånad bil, påstod själv att han hade kört tillåtna 50. Sakkunnigvittnena konstaterade att bilen hade flugit upp ur diket, alltså befunnit sig i luften. Med 50 kilometers hastighet hade den inte ens kommit upp ur diket. Alltså var farten hög.

Domaren och en majoritet av nämnden bestämde sig för att farten var 95 km/t. Åklagaren och en nämndeman trodde på 105 km eller mer.

95 eller 105 kilometer, vad spelar det för roll?

Däremellan går, enligt praxis, gränsen mellan äventyrande och grovt äventyrande av trafiksäkerheten. För Sundman hade det strängare straffet betytt 60 dagsböter istället för 40. Inte heller någon stor sak. Men för försäkringsbolaget är skillnaden 80.000 euro, värdet av bilen. Vid grovt äventyrande behöver bolaget inte betala. Ägaren hade fått kräva in pengarna direkt av Sundman. En väsentlig skillnad också för Sundman.

Åklagaren besvärade sig till hovrätten. Så gjorde också försäkringsbolaget. Och Sundman, kanske mest av kosmetiska skäl.

När så målet skall upp i hovrätten börjar en vikarierande åklagare titta på pappren ett par kvällar före och kommer till att hovrätten inte skulle döma annorlunda. Så hon drar bort överklagandet. Vilket innebär att inte heller försäkringsbolaget kan få sin ersättning prövad.

Den tjänstlediga ordinarie åklagaren är minst sagt förbluffad. Hovrättens ordförande är förbannad. Man hade ju lagt ner mycket arbete på målet. Försäkringsbolaget jublar inte heller.

För Sundman är det en lättnad, självfallet. Han slipper en ny rättegång mitt i en valrörelse. Och han slipper punga ut med pengarna för bilen.

Vad ger detta för eftersmak?

Den tjänstlediga åklagaren har redan sagt det; folk kommer att tro att makthavare behandlas mildare än vanligt folk.

Eller så börjar folk fråga sig vem eller vilka som har satt åklagaren under press för att få henne att återta ärendet.

Den sortens spekulationer är inte till nytta för någon. De skapar olust och ilska. Oskyldiga människor mår dåligt för att de förekommer i spekulationerna. De kan få för sig att folk misstror dem. Och det gynnar definitivt inte Sundman.

Varför ställa till med sånt, varför frångå ett fungerande rättssystem?

Åklagaren är väldigt förtegen om sina motiv till att dra bort ärendet. Att det skedde i sista stund, efter att alla kallelser och annat hade sänts ut, motiverar hon med att hon hann titta på ärendet först då.

Och efter denna snabbtitt i sista stund insåg hon att här har hovrätten inget att tillägga?

Även om, så borde hovrätten ha fått säga det själv. Det är därför domstolsväsendet ser ut som det gör, det ges möjlighet att överklaga. Den rätten skall man vara försiktig med att ta ifrån såväl medborgarna som staten. Det är en del av vår rättssäkerhet.

Vi kanske rentav hade fått en enig hovrätt bakom tingsrättens dom och då hade ingen längre behövt fundera på den saken. Nu kommer det att finnas människor som, utan bevis, hävdar att Sundman har kommit för lätt undan. Åklagaren har fråntagit honom rätten att bli prövad i högre instans.

Eller så hade domen blivit en annan. Strängare. Men det får vi inte veta.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ
nyan.ax

Nya Åland
Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2006:
7.279 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning: Posten: vard kl 6.30-14, tfn 636 752, lörd kl 11-12, tfn 0400 229 927. Nya Åland: vard kl 8.30-16.15, tfn 23 444.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Ansvarig nyhetschef:
Ulf Weman
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2007
Fortlöpande helår..... 164 €
halvår..... 88 €
kvartal ..... 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publicer-ingsdag	Efter text & mindre annonser		Annonser större än 600 mm		Färg-annonser	
Månd	fre	kl 12	tor	kl 14	tor	kl 14
Tisd	mån	kl 12	fre	kl 14	fre	kl 14
Onsd	tis	kl 12	må	kl 14	må	kl 14
Torsd	ons	kl 12	tis	kl 14	tis	kl 14
Fred	tor	kl 12	ons	kl 14	ons	kl 14
Lörd	tor	kl 14	tor	kl 12	tor	kl 12

Torget: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäteriverket.
© lantmäteriverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 27.4 – 16.9 2007

M:HAMN	ÅBO	M:HAMN
03.45 L	08.00/09.10 1)	14.35
14.45	20.15/21.15	01.25 L

M:HAMN	H:FORS	M:HAMN
23.55	09.55/17.00	04.15

M:HAMN	STOCKHOLM	M:HAMN
04.25	09.30/17.00	23.45
14.45 2)	19.15/20.15	03.35 L
01.35 L	07.00/08.00	14.35

L = Långnäs

Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg, varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

Turlistan ändrar på Åbo-linjen från 17/9
1) 15/9 ank Långnäs 13.25
2) 15/9 avg Långnäs 13.35 ank Sthlm 18.45

SILJA LINE
A member of AS Tallink Grupp
Torgg. 14, tel 16 711 eller 06001 74552 www.tallinksilja.fi

TALLINK
Sthlm - Mariehamn - Tallink
18.00 2)–00.50 → 01.00 3)–10.00
10.00 –05.00 2) ← 04.50 –18.00 1)
Torggatan 14, tel 16 711. www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

1) Romantika inställd pga dockning 18/9, 20/9, 22/9, 24/9
2) Inställd 19/9, 21/9, 23/9, 25/9
3) Inställd 20/9, 22/9, 24/9, 26/9

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8–31.12.2007

MARIEHAMN – KAPELLSKÄR

Måndag – torsdag MARIEHAMN		KAPELLSKÄR	Fredag – söndag MARIEHAMN		KAPELLSKÄR
08.00	▶	09.30	07.00 1)	▶	08.30
16.00	▶	17.30	13.00	▶	14.30
15.30	◀	12.00	19.00	▶	20.15
22.30	◀	19.00	12.30	◀	09.00 1)
			18.30	◀	15.00
			00.05	◀	20.30

1) Ej söndagar. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Buss Sto–Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avgång. Även buss Kapellskär–Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen

ÅLAND		STOCKHOLM
01.10 L 4)	▶	06.30
04.35 M	▶	09.40
10.15 M 7)	▶	15.30
14.25 M 5)	▶	18.55
14.10 M	◀	07.45 2)
23.35 M	◀	16.45
07.45 M	◀	18.00 7)
03.20 L	◀	20.10 6)

ÅLAND–FINLAND dagligen

ÅLAND		ÅBO	H:FORS
03.30 L 5)	▶	07.35	
14.25 M 2)	▶	19.50	
23.45 M	→		10.00
14.10 M	◀	08.45 5)	
01.00 L	◀	21.00 3)	
04.25 M	←		17.30 8)

2) Ej 4–6.9 och 19.9 3) Ej 3–5.9 4) Ej 4–6.9 5) Ej 4–19.9 6) Ej 4–18.9
Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 8) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 10 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

Från Åland
CITY TRAVEL
Tel. 529 370, info@citytravel.ax
Till Åland
DESTINATIONÅLAND
www.destinationaland.com
Tel. 529 360
info@destinationaland.com
Välkommen!

urlista t.o.m. 23.9.2007
OBS! Lokala

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
ligen	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20

: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-t ityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska hö an 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30 8.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsg y's) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från ehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn eft nkomst.
a båttur: från Eckerö söndag 23.9 kl. 23.00 ussanslutning till Stockholm)
ECKERÖ LINJEN
ing tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-25
Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

	M:hamn		Sto
Alla dagar	10.00	⇒	15.45
	Sto		**M:hamn**
Sönd-tisd	18.00	⇒	02.00
Onsd-lörd	18.00	⇒	03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

ELMIA LANTBRUK
19-20 oktober
Pris: 221€
Boka senast 19 september!
SUNDQVISTS RESOR
Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

RING SÅ KÖR VI!
DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111
SAMTRANS

dagens ålänning

"Av cirka 50 elever är vi tre tjejer"

På Torggatan träffar vi Dagens ålänning **Malin Mattsson**. Hon är en rätt nybliven ålänning. I mitten av augusti flyttade hon hit för att studera vid Ålands sjömansskola och bor nu på internatet på Hotell Esplanad. Tidigare bodde hon på Gräsö, som ligger ungefär 8 mil öster om Uppsala.

– Mitt mål är att bli styrman eller kapten. Vi är totalt tre tjejer som går den här linjen, av totalt cirka 50 elever, säger Malin Mattsson.

När blev du intresserad av sjömansyrket?

– Jag är uppvuxen med båtar. Och en gång när jag åkte färja med en kompis fick vi besöka bryggan. Då kände jag bara att wow, det här vill jag jobba med!

Hur känns det att bo på Åland?

– Det ska bli kul att bo här, lite dött på vintern kanske.

– Men jag har varit här rätt mycket på semester, men vi har inte släkt eller någon stuga här.

Nyinflyttad ålänning. Malin Mattsson har i höst bytt Gräsö i Sverige mot Åland. Hon är uppvuxen med båtar och nu studerar hon på sjömansskolan, målet är att bli styrman eller kapten.

Vad gör du på fritiden då?

– Hittills har det mest blivit att vara med kompisar här på Åland, men jag ska eventuellt börja rida. I Sverige hade jag tre hästar på foder och red mycket.

Alla som är Dagens ålänning i Nya Åland får hälsa till någon. Vem vill du hälsa till?

– Då hälsar jag till **Simon,** en kompis som går i min klass.

Text & foto:ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

vädret

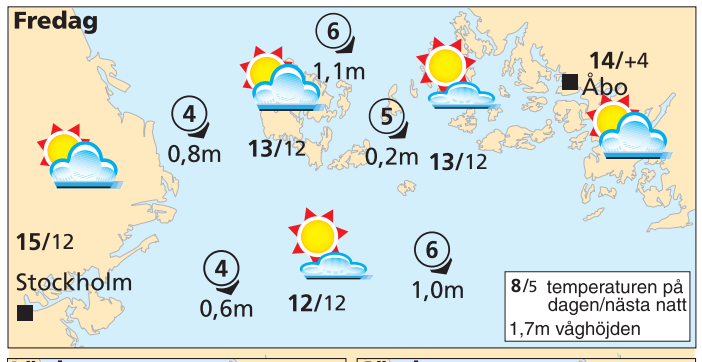

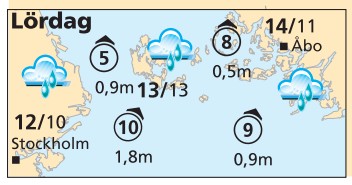

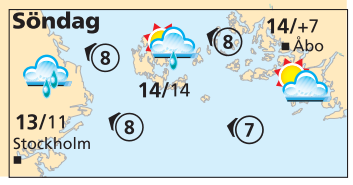

I går kl 15

	temp.	moln.
Jomala	16	
Åbo	13	
Helsingfors	13	
Stockholm	19	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	14	NV	6
Märket	13	NV	6
Kumlinge	14	NV	7

Vattenståndet i går kl 15

Föglö	+20 cm	Åbo	+22 cm

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	6:48	20:27
Helsingfors	6:28	20:07
Stockholm	5:57	19:34

Max/min temp. 30.8 - 6.9. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+17,6	2.9.	+2,5	31.8.
Åbo	+16,9	4.9.	+1,2	1.9.
H:fors	+17,3	3.9.	+3,4	1.9.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	13	
Åbo	14	
Helsingfors	17	

Utomlands i går

Köpenhamn	17	Paris	20
Oslo	16	Wien	10
Bryssel	18	Madrid	28
Berlin	17	Rom	23
Moskva	21	Aten	28
London	21	Las Palmas	25

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +lsa

dagens rätt

Specialgryta

400 g magert bogfläsk (ev. grisfilé)
4 stjälkar bladselleri
2 lökar
3 msk olja
2,5 dl buljong (tärning)
2 tsk soja
2 tsk mald ingefära
salt, vitpeppar
ca 200 g brytbönor
1 dl mandel

Strimla köttet, skiva sellerin och hacka löken. Hetta upp olja i pannan och bryn i omgångar kött, selleri och lök. Slå över i en gryta, slå på den heta buljongen, soja, ingefära, salt och peppar. Koka ca 15 minuter under lock, lägg i bönorna och koka ytterligare 5 minuter. Hetta upp resten av fettet, lägg i mandeln hel och fräs tills den får färg. Strö mandeln över grytan.

TIPSA 0457-313-4444 MESSA 0457-323-4444 RING 018-23444

ÅLANDS BAGARN
Syltmunkar
0 49 st
Gäller endast 7.9
MATHIS Punkten
VÄSTERNÄS TFN 16 220
Öppet: vard. 9-18, lörd. 9-14
www.mathis.ax

REA -40%
BAGLADY
SNÖ OF SWEDEN
PILGRIM
Gäller ej höstkollektion
Hasses i Sittkoffs
UR & GULD tfn 16 366
Torsdagar öppet 9.00-19.00

Nya katalogen är här!
HÄMTA DEN HOS OSS!
EM Åland Dalkarby, Godbyvägen 184, tel. 32 940
Må 9-19, Tis-tors 9-17.30, Fre 10-17, Lör 10-14
www.em.com
Em
Skönt att komma hem.

KUMHO
DÄCK RAZZIA -special
specialpriser så långt lagret räcker
exempel:
SONAR 60,-/st 195/65-15
J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190
KA-VE service tel 0457 526 7251

-FYRHJULSDRIVEN-

Subaru Impreza 1,5 4WD Sportswagon Demo -07
Medkörd: **Endast 750 km!**
Symmetrisk fyrhjulsdrift med 100 hk boxermotor, hög/lågväxel, dubbla airbags + sidoairbags, sido krockskydd i dörrarna, ABS- bromsar, automatisk klimatanläggning, integr. CD/AM- stereo, **fabriksgaranti till 7.6.2010!**
Pris: 23 900
(Nypris ca 26 000)
ERbil ab
Vikingagränd 1 A 22100 Mariehamn
Tfn 14750 GSM 0400 595 732
Öppet vardagar 10-17

Butik Hemtrevligt
Öppet:
Måndag–torsdag 18–20
8 september börjar lördagsöppet 12–16
BJÄRSTRÖM, TEL 38 855 eller 38 798
Vi finns även i Möbelmarknadens lokal!
Hos oss hittar du heminredningsartiklar, möbler, presenter m.m. Välkommen!

En svalare bil är en säkrare bil
Montering av SOLSKYDDSFILM
- förbättrar bilens utseende
- reducerar bländning och reflexer från solen och strålkastare
- minskar insynen i bilden
- ökar värdet på bilen
- ger UV-skydd
- ger viss ökad säkerhet

Montering vecka 37
DAN'S BIL & solskydd
Allt fler köper bil från Dan's bil
G. Godbyvägen 11, tfn 018-17 325